

OGh VISIE

Najaar 2006 • Jaargang 11 • Nummer 2 • € 7,50

Oracle Gebruikersclub Holland

Consumententest

SQL en PL/SQL
Development Tools

*SIM-bijeenkomst Oracle Spatial
Critical Patch Updates, zin én onzin*

ciber

**Wereldwijd ervaren in IT-dienstverlening.
Toonaangevend in Oracle-solutions.**

Atlanta • Barcelona • Boston • Chennai • Chicago • Denver • Eindhoven • Heidelberg • Helsinki
Köln • Kopenhagen • London • Madrid • Middlesex • New York City • Nieuwegein • Ontario
Oslo • Oxford • Pittsburgh • Praag • St. Petersburg • San Francisco • Seattle • Shanghai
Singapore • Stockholm • Stuttgart • Washington • Wenen • Yorkshire • Zaragoza • Zürich

Kijk voor meer informatie op www.ciber.com of bel 040-2329090

Colofon

Redactie

H. Gerritse (hoofdredacteur)
R. Buitenhuis
L. Jellema
M. Uitentuis

Redactie-adres

Oracle Gebruikersclub Holland
Utrechtseweg 48c, 3704 HE Zeist
Postbus 701, 3700 AS Zeist
ogh@planet.nl

Realisatie

Drukkerij Donath B.V.
Tel. (030) 69 22 887
Fax (030) 69 181 34
info@donath.nl

Organisatie

A.J. van der Weijden
BMO bv
bmo.org@planet.nl

OGh-secretariaat/
advertentie-exploitatie

Utrechtseweg 48c, 3704 HE Zeist
A.J. van der Weijden
Tel. (030) 699 70 65
Fax (030) 696 23 78
ogh@planet.nl
www.ogh.nl

Gebruikersbijeenkomsten/congres

Werving sprekers/onderwerpen
Th. Koster
Conclusion Communication
tkoster@conclusion.nl

Bestuur OGH

Voorzitter

R. Bos
Delta Lloyd NV
telefoon: +31 (0)20 594 2360
email: ruud_bos@deltalloyd.nl

Penningmeester

G.G. Timmerman
Amis Services BV
telefoon: +31 (0)30 601 6000
email: timmerman@amis.nl

Overige bestuursleden

R. Buitenhuis
Ciber Nederland BV
telefoon: +31 (0)40232 9090
email: r.buitenhuis@ciber.com

Y. Fu

Itude Technology
telefoon: +31 (0)30 656 6171
email: y.fu@itude.com

Sim Vertegenwoordiger

M. Uitentuis
Atlas Informatiesystemen
telefoon: +31 (0)30 602 0070
email: uitentuis@atlas.nl

Oplage 7.000

OGh Visie is een uitgave van Oracle Gebruikersclub Holland en wordt verzonden aan al haar leden. U kunt zich aanmelden via de website www.ogh.nl of d.m.v. het inschrijfformulier in OGH Visie en u ontvangt dan automatisch OGH Visie. Voor losse (gratis) abonnementen kunt u zich ook aanmelden bij de website www.ogh.nl

© 2006 OGH

Geachte lezer,

Met veel genoegen presenteer ik u - als nieuwe voorzitter van de OGH - het najaar-nummer van OGH Visie 2006. Dit nummer is later ter perse

gegaan dan oorspronkelijk gepland. Ik hoop dat u er veel leesplezier aan zult beleven.

Tijdens haar algemene ledenvergadering op 11 april jl. heeft de OGH afscheid genomen van oud-voorzitter John Stewart en bestuurslid Dick Dral. Yung Fu en ondergetekende zijn als nieuwe bestuursleden aangetreden. Hans Gerritse vertelt in dit nummer meer over deze bestuurswisseling. Net als in 2005 was ook dit jaar een groot aantal leden aanwezig. De jaarvergadering werd dan ook gecombineerd met een ledenvaarevenement op de Lek. We hopen dat de opkomst in 2007 ook zo groot zal zijn.

Op 11 april heeft het bestuur van de OGH ook de gelegenheid gehad om met u te discussiëren over de voor- en nadelen van een samenwerking met de andere user groups in de Benelux regio. Inmiddels heeft de OGH meerdere keren overleg gehad met de user groups en ook met Oracle. Binnenkort kunnen wij u meer in detail berichten over de resultaten van dit overleg.

Los van alle interessante artikelen in dit nummer wil ik tot slot uw speciale aandacht vragen voor het stuk over onze vernieuwde website. We zijn sinds 1 september jl. in de lucht en de reacties tot nu toe zijn enthousiast.

Ruud Bos

Voorzitter

Oracle Gebruikersclub Holland

INHOUD

Voorwoord door Ruud Bos	3
Consumententest SQL en PL/SQL Development Tools	4
Wisseling van de wacht in OGH-bestuur	11
Het conferentie seizoen van 2006	
door Jeroen van Wilgenburg, Erik van Kerkhoven en Lucas Jellema	15
Vernieuwde OGH website biedt nieuwe mogelijkheden	19
Oracle Spatial Technology Update door Ken Korsmit	20
Geo-informatie bij de Gemeente Breda door Kenneth Willems	21
Geo-ICT'ers – Wie leidt ze op? door Han Wammes	23
Critical Patch Updates, zin én onzin door Ronald Rood	24
Evolutie van pure databaseleverancier naar 'information company'	26

SQL en PL/SQL Development Tools

Geen Oracle ontwikkelaar of DBA ontkomt er aan: het schrijven van SQL queries, het programmeren van PL/SQL, het onderzoeken en onderhouden van database objects en data en het debuggen en tunen van statements. Voor deze activiteiten is een grote diversiteit aan tools beschikbaar, van het good old SQL*Plus tot de nieuwste en gratis Oracle productie: SQL Developer (ook kort Raptor geheten), naast commerciële en betaalde producten als TOAD en PL/SQL Developer en natuurlijk diverse open source tools.

In dit artikel heeft een team van Oracle ontwikkelaars van AMIS de krachten gebundeld en een vergelijkend warenonderzoek uitgevoerd tussen de voornaamste tools voor SQL en PL/SQL ontwikkelwerkzaamheden. Er is gekeken naar TOAD, PL/SQL Developer, SQL Developer en het open source tool SQL Tools. Ook wordt ter vergelijking kort SQL*Plus aan de orde gesteld. Elk van deze tools is tegen dezelfde set criteria aangehouden. Hoewel persoonlijke voorkeur en smaak onmiskenbaar ook een belangrijke rol spelen, is geprobeerd tot een objectief vergelijking te komen. In rechtsstaande matrix is een poging gedaan alle tools

te beoordelen op een schaal van 1 (niet zo heel best) tot 5 (zo goed als je maar kan bedenken). Om in Consumentenbond-terminologie te spreken, de beste keus is waarschijnlijk TOAD – tenzij de nadruk ligt op PL/SQL ontwikkelwerk, in welk geval PL/SQL Developer een lichte voorkeur krijgt. Beste Koop – want gratis – lijkt SQL Developer, zeker als de functionaliteit de komende periode door Oracle verder wordt uitgewerkt. Voor heel ervaren ontwikkelaars is op dit moment SQL Tools mogelijk een waardevol alternatief – lichtgewicht en toch flink wat interessante functionaliteit voor het echte programmeerwerk.

Criterium	SQL Developer	TOAD	PL/SQL Developer	SQL Tools	SQL *Plus
<i>Professionaliteit/</i>					
<i>Software Engineering</i>	2	5	4	1	1
<i>Verankering/Marktpositie</i>	3	4	3	1	5
<i>Wendbaarheid/Flexibiliteit</i>	3	2	3	5	2
<i>Productiviteit</i>	3	5	5	3	2
<i>Toegankelijkheid</i>	4	4	5	5	4
<i>Licentie/Kosten</i>	5	1	2	5	2
<i>Functionaliteit:</i>					
- SQL	3	5	4	4	3
- PL/SQL	3	4	5	3	2
- DBA taken	1	5	3	2	1
- Applicatie Beheer	2	5	4	2	2

Oracle SQL Developer

De productierelease van Oracle SQL Developer (voorjaar 2006) vormt de directe aanleiding voor dit artikel. Overigens moet deze tool niet worden verward met het gelijknamige shareware product: www.topshareware.com/SQL-Developer-download-16069.htm

Naam	Oracle SQL Developer (voorheen Project Raptor)	
Leverancier	Oracle Corporation	
Bestaat sinds	september 2005 (bèta); 2 maart 2006 (productie)	
Meest recente versie	1.0.0.15.27 (PL/SQL Developer patch 1)	
Homepage	www.oracle.com/technology/products/database/sql_developer/index.html	
Licentiemodel	gratis	Men moet een OTN-account hebben om SQL Developer te downloaden.
Logo		

Oracle SQL Developer is een nieuwe speler in de markt van development tools, en is pas onlangs het bètastadium ontgroeid. Om die reden is te verwachten dat de mogelijkheden en functies de komende jaren flink uitgebreid zullen worden. Oracle SQL Developer kan rekenen op een flinke duw in de rug van het marketingapparaat van Oracle Corporation. Daarnaast is SQL Developer gratis, wat het een aantrekkelijk alternatief kan maken voor de andere commerciële ontwikkeltools. Mogelijk heeft Oracle deze tool ontwikkeld om de TCO van Oracle producten omlaag te brengen en de concurrentie met Quest (leverancier van TOAD) aan te gaan.

SQL Developer is uitbreidbaar met Extensions (plugins), op OTN zijn er op dit moment 4 beschikbaar. Dit is nog betrekkelijk weinig, maar de komende tijd zullen er ongetwijfeld meer volgen; de verwachting is wel dat er een keer iemand met een visuele ERD-diagrammer komt. Er zijn standaard wel zogenaamde Extensions geïnstalleerd (zoals SQL Worksheet window en Help), maar die vallen allemaal naar onze mening onder de standaardfunctionaliteit van een ontwikkeltool.

Op dit moment worden er zeer regelmatig patches uitgebracht; deze kunnen via Menu Help | Check for updates gedownload en geïnstalleerd worden.

Het aantal resources is voornamelijk beperkt, boeken en artikelen zijn er nauwelijks. Er is een forum op de OTN site, veel vragen blijven daar echter ook onbeantwoord.

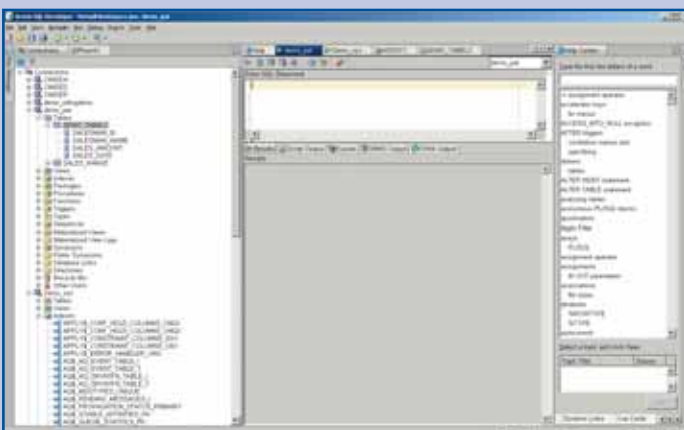
SQL Developer kan alleen naar Oracle databases vanaf versie 9.2.0.1 verbinden. Voor het verbinden naar een database is geen SQL*Net of OCI Client installatie noodzakelijk. JDK versie 1.5 (=5.0) moet geïnstalleerd zijn of wordt mee-geïnstalleerd. Er kunnen connecties naar meerdere databases tegelijk gemaakt worden en een langlopende query kan met een druk op de knop beëindigd worden. Het programma neemt na installatie (uitpakken van een zipfile) een bescheiden 35MB op schijf in beslag. Dit is echter exclusief de JDK, die vaak ook ongeveer 120MB aan opslag nodig heeft. Het geheugengebruik is in Windows tussen de 100 en 150MB.

Sinds SQL Developer uit het bètastadium is, is het acceptabel snel en erg stabiel.

Productiviteit

SQL Developer is nog niet het meest uitgewerkte tool op het gebied van gebruikersvriendelijkheid. Vooral de boomstructuur met connecties en objecten is niet altijd even toegankelijk. Zo is elke connectie een aparte 'root' in deze boomstructuur, waaronder de verschillende objecttypen liggen. Als één connectie opengeklikt wordt en vervolgens in het niveau daaronder een tabel geselecteerd, zijn de andere connecties met bijbehorende objecten niet meer zichtbaar. Een andere tabel in een andere database zoeken vereist dan ook enig zoekwerk. Nog vervelender wordt het als de verbinding wegvalt; dan sluit SQL Developer alle open tabs voor die verbinding en is al je werk verloren. Voor elke object in elke connectie wordt een tabblad geopend. Tussen die tabbladen is het dan makkelijk navigeren. Je kan meerdere connecties tegelijk openen: je kan bijvoorbeeld voor elke connectie een tabblad met een SQL window openen.

De tabbladen zijn erg overzichtelijk, het vereist alleen nogal wat handigheid voor de user interface zich gedraagt zoals je wil. Dubbelklikken van een procedure heeft niet altijd het verwachte resultaat: soms gebeurt er niets, soms opent hij 2 tabs tegelijk of overschrijft de inhoud van een andere tab.

Gelukkig is het in SQL Developer wel mogelijk om sneltoetsen naar je hand te zetten (deze worden *accelerators* genoemd). Code completion is ook geïmplementeerd, op te roepen met de CTRL+Space sneltoets, maar komt niet in actie om de syntax van Oracle supplied packages te tonen, zoals PL/SQL Developer bijvoorbeeld wel doet. Het Snippets tabblad toont alleen de Oracle supplied packages met parameters, maar heeft geen andere functie.

De mogelijkheden om code te genereren zijn minimaal. Het is mogelijk om een procedure body te genereren, maar die bevat niet meer dan een *begin* en *end*, en de datatypes van parameter moeten met de hand ingevoerd worden. De snelheidswinst ten opzichte van een eenvoudige tekst editor is hierdoor minimaal.

Complexiteit/Toegankelijkheid

SQL Developer lijkt meer op PL/SQL Developer dan op TOAD. Een TOAD gebruiker zal minder snel gewend zijn aan de interface dan iemand die voorheen met PL/SQL Developer werkte. Veel functies zitten op plaatsen waar je ze niet verwacht. Als je ze eenmaal gevonden hebt zijn ze makkelijk benaderbaar, maar je moet toch even investeren voordat je er in thuis bent. De knoppenbalk is erg klein met weinig intuïtieve iconen. De helpfunctie is helder en volledig. De onderwerpen zijn helder en zeker de beginnersvragen zijn goed beantwoord.

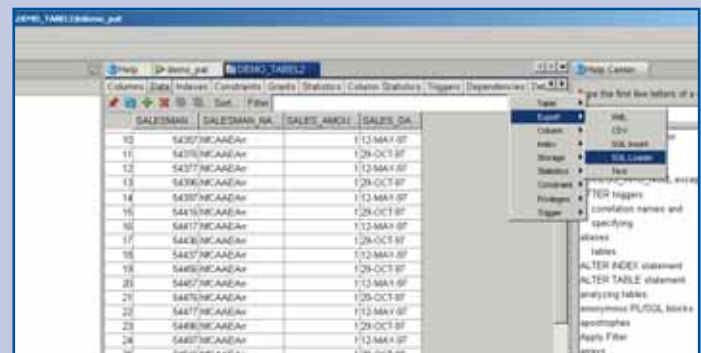
Functionaliteit

SQL – De functionaliteit rond SQL queries beperkt zich tot een tabblad ('SQL Worksheet') met de optie om scripts of losse commando's uit te voeren. Hierin zit de mogelijkheid om vorige sql commando's op te roepen (met F8). Dit is echter redelijk omslachtig. Met F6 kan het Explain plan getoond worden, en met CTRL+Space wordt de Completion Insight (dit is code completion) aangeroepen. Tenminste, als de functie werkt, want vaak verschijnt er geen select list met mogelijke combinaties als je die wel verwacht.

PL/SQL – Ook hier zijn de opties gelimiteerd. Er is een beperkte hulp van de code completion en een primitieve debugger. Er zijn geen accelerators zoals in TOAD of JDeveloper.

Software Engineering - SQL Developer kent (nog?) geen integratie met versiebeheer tools. Ook zijn er geen compare en merge tools voor code aanwezig. Er is geen generatie van documentatie en er zijn geen database rapportages voorhanden, voor debugging is de debugging engine van JDeveloper beschikbaar. Deze kan mogelijk problemen hebben met firewalls die bepaalde poorten blokkeren. Helaas is dit in veel omgevingen het geval. Er zijn geen faciliteiten om standaarden af te dwingen of te controleren. Er is hulp voor code formattering: Mogelijkheid tot instellen van tab size en policy, hoofdlettergebruik en formatteren van lijsten. Geen automatisch inspringen, geen uitgebreide mogelijkheden tot aanpassen van 'formatting standards'.

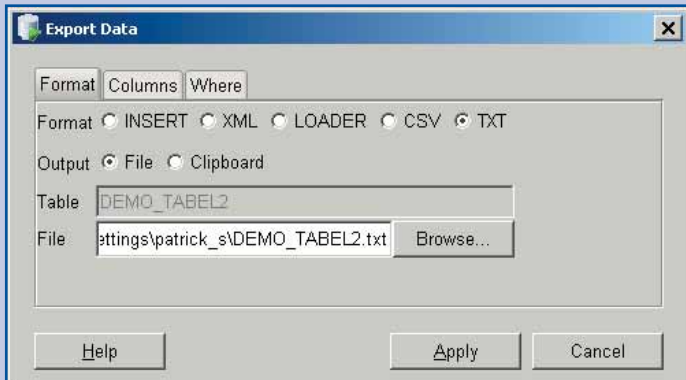
DBA – voor echte database monitoring is SQL Developer echt te licht. De beschikbare queries zijn niet makkelijk in gebruik en er is geen enkel visueel overzicht. Wel kunnen definities van bestanden gewijzigd worden, en kunnen create scripts van bestaande objecten gegenereerd worden. Helaas is er geen ERD view. Tracing informatie kan via F5 opgeroepen worden en geeft een exacte representatie van de *autotrace* in SQL*Plus.

Applicatiebeheer – er is voldoende functionaliteit aanwezig om data te exporteren of importeren, maar de bereikbaarheid van deze functies suggereert dat SQL Developer daar niet primair

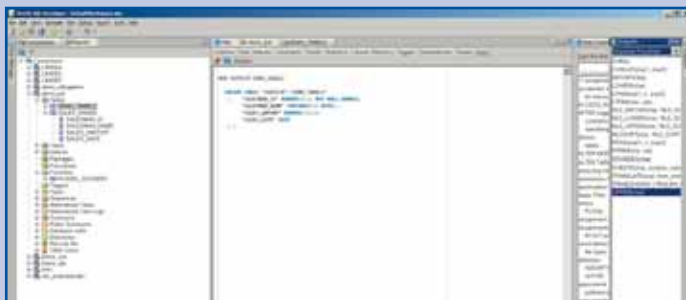
voor ontworpen is. Via het Actions menu kunnen verschillende exportmethodes gekozen worden.

In het pop-up scherm kan alsnog het formaat, de output (bestand of klembord), de gewenste kolommen en alsnog een where-clause gekozen worden. Dit werkt zowel in het table-view tabblad als in het query-scherm. In dat laatste geval moet wel eerst rechts geklikt worden op de query-grid om het contextmenu te krijgen.

Conclusie

SQL Developer is een ontwikkeltool met potentie; voor het runnen van queries en exporteren van querydata, het bekijken van database-objecten of het schrijven van kleine stukken code is het prima geschikt. Echter, om het in te zetten als een volwaardige concurrent van de gevestigde tools zullen we moeten wachten tot we een paar versies verder zijn. Vooral voor grote databases en complexe projecten is SQL Developer net wat te onoverzichtelijk en mist enkele cruciale functies die het werk van een Developer makkelijk maken (zoals code completion en code snippets). Het biedt zeker meer dan SQL*Plus met Notepad, maar staat nog in de schaduw van TOAD en PL/SQL Developer. Ook DBA's die gewend zijn met visuele overzichten de status van de database te bekijken, zullen dit niet terug vinden. SQL Developer is echter wel een goed alternatief voor (applicatie)beheerders en ervaren eindgebruikers die niet alle functionaliteit van TOAD nodig hebben, maar voor wie SQL*Plus niet prettig is.

Quest TOAD - Tool for Oracle Application Developers

TOAD is ontstaan in 1995 als freeware tool, geschreven door één ontwikkelaar en was bedoeld als vervanger van de standaard door Oracle meegeleverde tools. De naam was toen nog T.O.A.D. wat stond voor Tool for Oracle Application Development. In 1998 is

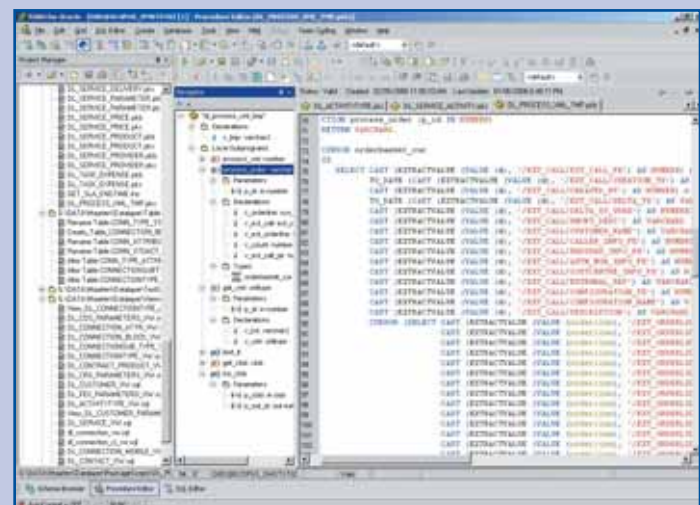
de tool opgekocht door Quest Software die het verder heeft doorontwikkeld. Het tool is voornamelijk bedoeld voor 'Oracle' databaseontwikkelaars en 'in mindere mate' databasebeheerders (DBA's). Tegenwoordig zijn er naast de TOAD versie voor Oracle ook versies voor MS SQL Server, MySQL en DB2 beschikbaar.

Oracle SQL Developer	
Naam	TOAD for Oracle
Leverancier	Quest Software
Bestaat sinds	1995
Meest recente versie	8.6
Homepage	www.quest.com (www.TOADsoft.com)
Licentiemodel	Commercieel
Logo	
Geschat aantal gebruikers	500.000 volgens Quest Software zelf

De leercurve om met TOAD te gaan werken is heel erg kort. Door de tabbladen en de wizards is het met basiskennis van Oracle SQL al heel snel mogelijk om complexere DBA- of ontwikkeltaken uit te voeren. Door de aparte schermen voor het creëren of aanpassen van objecten wordt de syntax statements voor je samengesteld waardoor je je als beheerder cq ontwikkelaar beter kunt focussen op het te behalen resultaat.

Functionaliteit

Met TOAD kunnen ontwikkelaars o.a. SQL en PLSQL code schrijven, testen en debuggen. Databasebeheerders kunnen eenvoudig zaken als user management, tablespace management, aanpassen van de Oracle parameters, runnen van batch jobs en inlezen van data vanuit één GUI regelen. En dat laatste is meteen ook een van de grote pluspunten van TOAD ten opzichte van andere SQL/PLSQL tools. Je kunt met TOAD je complete database managen zonder dat je daar extra tools bij nodig hebt. Omdat het te ver gaat in dit stuk om alle mogelijkheden van TOAD te behandelen, vermelden we hieronder alleen enkele van de belangrijkste.

Screenshot TOAD in action – de PL/SQL Procedure Editor

Project Manager en Team Coding - Project manager biedt de mogelijkheid om je eigen project structuur in te richten waarbij alle files en database objecten die nodig zijn altijd binnen handbereik zijn. Dit wordt extra krachtig wanneer je het via team coding ook nog eens koppelt aan een source control systeem.

Debugger - Met de debugger kan je PLSQL code tot op een zeer gedetailleerd niveau debuggen. Er kunnen breakpoints en watches worden geplaatst, al dan niet conditioneel. En het is mogelijk om de waarden van alle variabelen in je code tijdens het debuggen te bekijken door er met de muis overheen te bewegen.

Knowledge Expert - Een zeer uitgebreide kennis bank voor het opzoeken van syntax en voorbeelden van PLSQL en een overzicht van alle Oracle meldingen, inclusief een reden waardoor ze ontstaan en wat je kunt doen om ze op te lossen.

Formatter - Met behulp van de Formatter kan worden afgedwongen dat alle code op één standaard manier in de database wordt gezet. Het zorgt voor meer uniforme en leesbare code en zorgt er tegelijk voor dat de ontwikkelaar zich daar niet mee bezig hoeft te houden. waardoor code sneller kan worden gecreëerd.

Code Roadmap - Hiermee kun je snel een overzicht (grafisch) krijgen van de manier waarop jouw code/object afhankelijk is van andere objecten in de database en hoe deze objecten aan elkaar gerelateerd zijn. Dit is zeer krachtig wanneer je aanpassingen moet doen in een database en het niet duidelijk is welke impact dit kan hebben.

Naast bovengenoemde biedt de tool nog vele andere mogelijkheden, zoals een ER diagrammer, Documentation Generator, Reports, Master detail browser, instance manager en een session browser. Voor de DBA zijn er onder meer de functies Session Monitor, Tracing, Storage en Security Management, Statistics Management, Recompile invalid objects, Schedule tasks. Daarnaast bevat TOAD vele mogelijkheden voor Applicatie Beheer en Data Manipulatie, zoals data-export en -import in diverse formaten.

Vergelijken van schema's en data is standaard, waarbij het mogelijk is om TOAD zelf de verschillen te laten vereffen. Met behulp van Team coding en de Project Manager kan een project worden verdeeld in meerdere stukken waaraan ontwikkelaars zelfstandig kunnen werken zonder elkaars code te overschrijven. Source control en versiebeheer kan worden gedaan met behulp van de Team Coding functionaliteit, al dan niet gekoppeld aan een third party source control systeem en de projectmanager.

Vooruitblik TOAD 9.0

In TOAD 9.0 zullen de losse editors zoals de procedure editor en de SQL editor verdwijnen en zal er één editor komen die context gevoelig de mogelijkheden van de editor aanpast. Wanneer je een procedure schrijft zal de editor de functionaliteit bieden die nu in de procedure editor zit en als je met een select statement bezig bent dan zal de editor de functionaliteit van de huidige SQL editor beschikbaar stellen.

Systeemeisen en licenties

TOAD is er voor Oracle, MySQL, MS SQL Server en DB2. Het tool is echter niet database-onafhankelijk en er zal voor iedere database een aparte versie aangeschaft dienen te worden. Op dit moment draait TOAD alleen nog maar op het Windows platform en heeft het naast de Quest installatie ook nog een Oracle client

installatie (Instant client is voor de meeste functionaliteit voldoende) nodig. Het tool biedt verder ondersteuning voor Oracle Server 7.3.4, 8.0.6, 8.1.7, 9i, 9r2, en 10g.

Licentiekosten voor Toad zijn afhankelijk van de gekozen versie. Voor de huidige versie 8.6 varieert dat van 870 dollar per gebruikerslicentie voor de basisversie (Toad for Oracle) tot 4.915 dollar per gebruikerslicentie voor de Suite met alle mogelijke modules (Toad™ for Oracle Suite Edition). Dit is het grootste nadeel van TOAD, de licentiekosten zijn erg hoog in vergelijking met andere tools.

Conclusie

TOAD is een zeer compleet en stabiel tool dat door de jaren heen steeds meer en betere functionaliteit heeft gekregen. Dit heeft ertoe geleid dat de tool niet meer weg te denken is uit het Oracle landschap en een ontwikkelaar of DBA geen andere tools meer hoeft te gebruiken om databaseontwikkeling en -beheer in te richten. Een groot nadeel dat echter wel aan de tool kleeft zijn de relatief hoge licentiekosten ten opzichte van concurrerende producten.

Wanneer deze kosten echter worden afgezet tegen het 'dagelijks' gebruik en de productiviteitswinst die er mee behaald kan worden, zijn de licentiekosten te verwaarlozen. TOAD is en blijft dus een aanrader voor iedere Oracle ontwikkelaar/DBA.

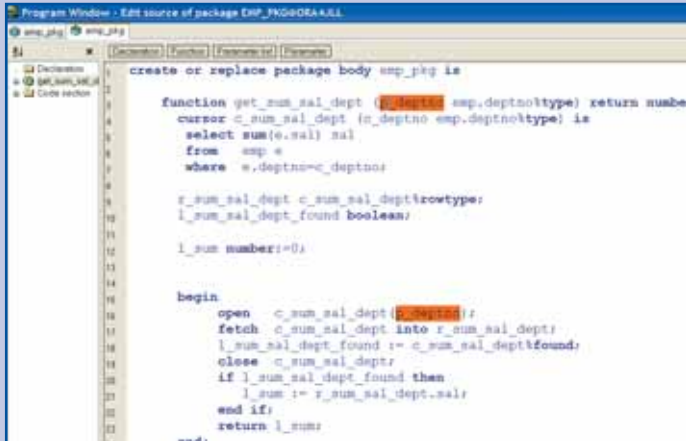
All Round Automation - PL/SQL Developer

PL/SQL Developer van leverancier Allround Automations (uit Enschede) doet zijn naam meer dan eer aan. Namelijk het leveren van een tool voor het ontwikkelen van PL/SQL en tal van aanvullende features, die het ontwikkelen van PL/SQL programmatuur behoorlijk veraangenamen. Met de introductie van versie 7.0 begin dit jaar is de lijst met mogelijkheden nog verder uitgebreid.

Naam	PL/SQL Developer
Leverancier	Allround Automations
Bestaat sinds	1989
Meest recente versie	7.0
Homepage	www.allroundautomations.nl
Licentiemodel	Commercieel
Logo	
Geschat aantal gebruikers	meer van 160.000 (volgens opgave fabrikant)

PL/SQL Developer is een tool die ooit ontstaan is voor het schrijven van PL/SQL. De PL/SQL program editor en object browser zijn nog steeds belangrijke argumenten om de tool te gebruiken. De object browser geeft een gestructureerd overzicht van alle in de database aanwezige objecten. De program editor is bedoeld

voor het schrijven van PL/SQL code. In de program editor zitten tal van features zoals syntax highlighting, autofill (poplist of automatisch aanvullen van code) en het weergeven in verschillende kleuren van stukken code, die logisch gezien bij elkaar horen op basis van de positie van de muis of iets dat geselecteerd is (zie afbeelding 1).

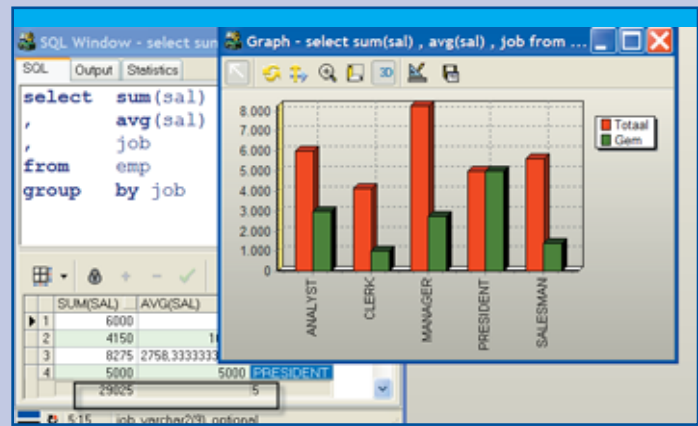

Afbeelding 1

Ook de mogelijkheid tot het gebruik van templates verdient de aandacht. Een template binnen PL/SQL Developer definieert de layout van PL/SQL code. Binnen grotere projectteams kunnen hiermee op redelijk eenvoudige wijze programmeerstandaarden worden voorgeschreven. Wat dit laatste betreft kan er ook gebruik worden gemaakt van de PL/SQL beautifier, waarmee de layout van de code automatisch ‘herschreven/gestructureerd’ wordt. Zowel templates als de beautifier zijn door de gebruiker zelf aan te passen. Een derde optie, die bijdraagt aan de kwaliteit van geschreven code, zijn de zogenaamde hints die na het compileren worden weergegeven. Hints geven aan wat er logisch gezien niet klopt in de geschreven code, bijvoorbeeld een parameter die nooit gebruikt wordt. Het wijzigen en zelf toevoegen van hints is mogelijk, bijvoorbeeld het afdwingen van de code-richtlijn dat de naam van parameters met ‘p_’ moet beginnen. Als de PL/SQL programmatuur eenmaal geschreven is moet er natuurlijk nog getest worden. De meegeleverde debugger biedt krachtige en uitgebreide functionaliteit om ontwikkelde code te testen. De debugger biedt o.a. functionaliteit voor: bekijken en wijzigen van variabelen, run until exception, breakpoints enz.

Een ander onderdeel van PL/SQL Developer is het SQL Window van waaruit queries worden uitgevoerd. Het resultaat van een query kan op eenvoudige wijze geëxporteerd worden naar veel voorkomende bestandsformaten. Ook is het mogelijk per kolom een beperkt aantal calculaties uit te laten voeren (zie kader in afbeelding 2).

Hoe vaak komt het voor dat er even, vaak met spoed, een overzichtsrapportje wordt gevraagd? PL/SQL Developer biedt de uitkomst met een rapport- en grafiektool. De grafiektool (zie afbeelding 2) kan rechtstreeks vanuit het SQL Window, met daarin de geschreven query voor de grafiek, worden opgestart. De gemaakte grafiek kan met standaard Windows copy en paste gekopieerd worden. Voor het maken van een rapport moet eerst een query geschreven worden, waarna op een apart tabblad de layout van het rapport gedefinieerd kan worden (zie afbeelding 3). De rapport en grafiek ondersteuning zijn geen volwaardige tools, maar voor adhoc en incidenteel gebruik zeer goed bruikbaar.

Afbeelding 2

Item	Description	Style	Header	Align	Format	Break	Sum
Report Title	Salarisoverzicht	Blue Title					
Variables							
Tabular Tables							
Form Tables							
Default Field							
JOB	Functie					Master/Detail	None

Salarisoverzicht	
Functie CLERK	
Naam	Salaris
SMITH	800,00
	800,00
Functie SALESMAN	
Naam	Salaris
ALLEN	1600,00
WARD	1250,00
	2850,00
Functie MANAGER	
Naam	Salaris
JONES	2975,00

Afbeelding 3

Andere mogelijkheden van PL/SQL Developer zijn o.a.:

- Query builder, waarmee door drag en drop van database objecten queries gemaakt kunnen worden.
- Diagram Window voor een visuele weergave van objecten in de database.
- ODBC Importer, voor het importeren van data uit alle mogelijke ODBC databronnen.

Ook zijn er plugins (uitbreidingen) verkrijgbaar. Plugins zijn bedoeld om de standaard functionaliteit aan te passen of uit te breiden. Voorbeelden van verkrijgbare plugins zijn o.a.:

- FTP File Interface om files op verschillende servers op te kunnen slaan.
- Plsqldoc, om documentatie te genereren van database objecten (tables, procedures en etc), vergelijkbaar met Javadoc.
- Version Control Interface, waarmee PL/SQL Developer geïntegreerd kan worden met ieder VCS (Version Control System), dat voldoet aan de Microsoft SCC (Source Code Control) Interface specificatie (o.a. MS Visual SourceSafe). Het in- en uit checken van objecten vindt met de genoemde plugin rechtstreeks plaats vanuit PL/SQL Developer.

Plugins zijn ook zelf te schrijven. Informatie hierover staat beschreven in de met PL/SQL Developer meegeleverde documentatie. Zelf ontwikkelde plugins kunnen worden opgestuurd naar de leverancier om ze op te laten nemen in de lijst met te downloaden plugins.

De licentiekosten per gebruiker variëren afhankelijk van het aantal gekozen licenties en of er wel of geen servicecontract wordt afgesloten. Enige mogelijke keuzes ter indicatie: \$180,- (single user), \$900(10 users) en \$2100 (50 users). Uitgebreide informatie over mogelijke licentievormen is vinden op de website van de leverancier. Tevens is daar een 30 dagen evaluatie versie te downloaden. De standaard taal waarin PL/SQL Developer geleverd wordt is Engels. Voor de meest voorkomende andere talen zijn er language packs verkrijgbaar.

SQLTools

Hoewel SQLTools niet te vergelijken is met de grote twee (TOAD en PL/SQL Developer) verdient deze tool zeker meer aandacht. De grote kracht van deze tool zit hem in zijn eenvoud. Het is eenvoudig om je eigen code templates toe te voegen, het is eenvoudig om een beschrijving van een database object te krijgen en het is eenvoudig om een export te maken van een result set, bijvoorbeeld naar Excel.

Naam	SQLTools
Leverancier	Aleksey Kochetov
Bestaat sinds	2004 (?)
Meest recente versie	1.4.1 build 66 Beta
Homepage	www.sqltools.net
Licentiemodel	(GNU), source niet beschikbaar
Logo	

Flexibiliteit

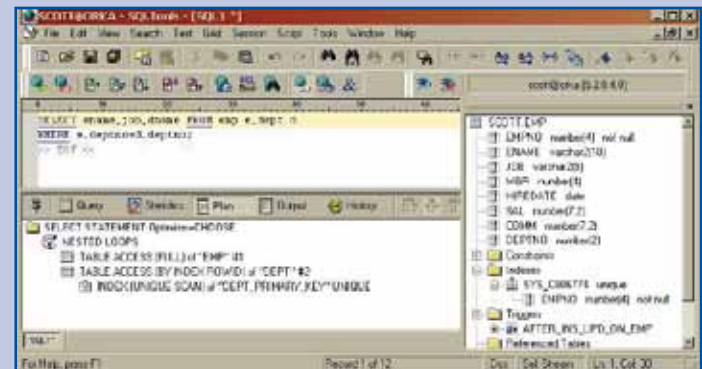
SQLTools is zeer lightweight: een 1Mb file bevat alles wat je nodig hebt. De installatie van SQLTools is een kwestie van een paar keer klikken en het is klaar voor gebruik. Ook dit is eenvoudig, net als alles met deze tool. Het is mogelijk om TNSNAMES te omzeilen via het inlog scherm. Het is jammer dat je niet meerdere sessies gelijktijdig kunt openen. Naast SQL en PL/SQL is het mogelijk om C++, Java, SQR, Shell, XML highlighting te definiëren. Dit komt omdat de editor van de tool zijn basis vindt in OpenEditor. Dat is een krachtige editor gemaakt voor programmeurs – onafhankelijk van de programmeertaal.

De files die zorgen voor syntax-highlighting zijn textfiles die eenvoudig zijn aan te passen. Zo kan je SQLTools helemaal naar je eigen hand zetten. Het is mogelijk om zowel individuele statements uit te voeren, als hele scripts te laten uitvoeren. Wat dan heel aardig is dat er een overzicht getoond wordt die de doorlooptijd van de verschillende delen van het script laat zien. Het is in één oogopslag te zien waaraan de meeste tijd wordt besteed en wat eventueel aandacht vraagt.

Via Sourceforge is SQLTools te downloaden met een GNU licentie. De sourcecode is echter niet te vinden op Sourceforge. Regelmatig verschijnt er een nieuwe versie.

Functionaliteit

Goede hulp bij syntax fouten, ondersteuning recente database features, toegang tot Explain Plan en statistics, Object Browser, Results tab (data grid) met ondermeer sorteren of paginatie en copy/paste; ondersteuning voor bijzondere kolomtypes als LOB, BFILE, user defined TYPE, CURSOR, COLLECTION, omgaan met SQL*Plus scripts.

Screenshot uit SQLTools – met F12 kan van ieder database object waar de cursor op staat (hier tabel EMP) de beschrijving opgevraagd worden

Compiler waarschuwingen en errors, navigatie door de code, inzicht in afhankelijkheden, code templates, editor (copy en paste, zoek en vervang).

Tijdens langlopende statements verschijnt er een pop-up. Hierop zit een Cancel button zodat je het statement kunt onderbreken wanneer je wilt. Doordat het pop up window 'always on top' is kan je ondertussen wat anders gaan doen. Wanneer het pop window verdwijnt, dan weet je dat je statement afgelopen is.

SQLTools heeft geen functies voor debugging, versiebeheer, rapportages, controle op code standaarden etc.

Productiviteit en toegankelijkheid

De templates, die je zelf kunt definiëren, dragen bij tot de productiviteit. Veel voorkomende stukken code, of stukken code die onderhevig zijn aan type fouten, zou je in een template kunnen vangen. Een veel gebruikt statement zoals een FOR-loop, is een template en dan volstaat het typen van FOR, gevolgd door ctrl-spatie, en de hele FOR-loop staat in de editor. Een ander voorbeeld is PUT in plaats van DBMS_OUTPUT.PUT_LINE, dat scheelt toch een hele hoop type werk.

De vele keyboard shortcuts zorgen ervoor dat er snel met deze tool gewerkt kan worden. Het is niet altijd nodig om de muis te gebruiken om een bepaalde handeling uit te voeren.

Conclusie

SQLTools is een erg toegankelijke applicatie. De user interface is eenvoudig en is lang niet zo complex als van TOAD en PL/SQL Developer. Hierdoor is het erg eenvoudig om met de tool aan de slag te gaan. Voor meer ervaren gebruikers is het gemakkelijk dat heel veel, zo niet alle, functies met shortcuts toegankelijk zijn. SQL Tools is een simpel, lichtgewicht tool dat zonder een keurslijf te zijn, ervaren ontwikkelaars een flinke productiviteitsverbetering biedt en bovendien het leven aanzienlijk veraangenaamt.

Oracle SQL*Plus

Ooit toegevoegd aan de Oracle Database als UFI (User Friendly Interface) en later uitgebreid tot AEFI (Advanced User Friendly Interface) is SQL*Plus een zeer oude bekende. Meegeleverd en geïnstalleerd met iedere Oracle database is er geen SQL of PL/SQL ontwikkelaar te vinden die nooit met SQL*Plus heeft gewerkt. Sinds de 9i release van de database is SQL*Plus ook beschikbaar als web-variant onder de naam iSQL*Plus. Voor deze variant volstaat een browser en een URL – er is dus geen Oracle Client installatie meer nodig.

Naam	SQL*Plus
Leverancier	Oracle
Bestaat sinds	1985 (Oracle 5)
Meest recente versie	10gR2
Homepage	www.oracle.com/technology/tech/sql_plus/index.html
Licentiemodel	Onderdeel van de Oracle Database licentie
Aantal gebruikers	Vele miljoenen

De user interface van SQL*Plus is – ondanks dat het de opvolger is van de AEFI – betrekkelijk simpel: een command line. Voor het uitvoeren van SQL en PL/SQL statements bestaat de ondersteuning uit intypen, uitvoeren en resultaten tonen. Speciale functies zijn serveroutput en spool. SQL*Plus is – beter dan de meeste andere tools – in staat om met speciale constructies in SQL Queries om te gaan, als CURSOR Expressions en Object Types.

De voornaamste waarde van SQL*Plus – naast de beschikbaarheid in vrijwel iedere organisatie met een Oracle database – is de mogelijkheid om van de command-line scripts uit te voeren. Hiermee kunnen rapportages en zelfs interactieve installatiescripts worden ontwikkeld.

Het lijkt er een beetje op dat Oracle SQL*Plus niet nog een lange toekomst zal gunnen. Enerzijds de webinterface van Enterprise Manager en anderzijds SQL Developer lijken de voorbestemde opvolgers.

(advertentie)

ORACLE
UNIVERSITY

Leer Oracle Van Oracle

Individual Training Centre (ITC)

Flexibele training

Een kans om te investeren in uw toekomst,
hoe en wanneer u het wilt

Meer informatie?

Ga naar www.oracle.com/nl/education
En zoek op het trefwoord 'ITC'

ORACLE

**Ruud Bos volgt John Stewart op als voorzitter;
Yung Fu vervangt Dick Dral als bestuurslid**

Wisseling van de wacht in OGH-bestuur

Het bestuur van de Oracle Gebruikersclub kent sinds de jaarlijkse algemene ledenvergadering in april een nieuwe samenstelling. John Stewart heeft na tien jaar voorzitterschap de voorzittershamer overgedragen aan Ruud Bos en Yung Fu is Dick Dral opgevolgd als bestuurslid. Voor OGH Visie blikken de vertrekkende bestuursleden nog eenmaal terug op de afgelopen jaren en stellen de nieuwe bestuursleden zich voor.

Vraag aan de scheidend voorzitter John Stewart

Hoe kijk je terug op de afgelopen tien jaar als voorzitter van de OGH. Hoe is de vereniging veranderd en hoe is de Oracle wereld veranderd.

John Stewart: “De OGH heeft zich in de afgelopen jaren geprofessionaliseerd en er zijn veel activiteiten georganiseerd. De kern is echter niet veranderd. De Oracle Gebruikersclub Holland zal zich blijven inzetten om alle leden te vertegenwoordigen en ook te informeren door middel van onder meer een website, OGH Visie, het jaarlijkse congres en de informatieve themabijeenkomsten. Echter, de wereld buiten de OGH verandert. Oracle wil begrijpelijkwijze het aantal gebruikersorganisaties rationaliseren. Zelfs in Nederland is er sprake van een bepaalde wildgroei hierin. Voor Oracle is het daarom een lastige taak om te bepalen met wie zij aan tafel moeten zitten. In het afgelopen jaar heeft Ruud Bos zich ingezet om overleg te voeren met alle andere Oracle gebruikersverenigingen, niet alleen in Nederland maar ook in België. Afgelopen jaar was een moment van bezinning, waartoe zijn wij hier op aarde, bij wijze van spreken.”

Hoe zie je de toekomst van de OGH, mede in het licht van de ontwikkelingen binnen Oracle.

“Dat is een vraag die aan het huidige bestuur gesteld moet worden. Ik regeer niet over mijn graf.”

Hoe gaat je ‘leven zonder OGH’ er straks uit zien.

“Ik heb nu tien jaar voorzitterschap van de OGH plus – tegelijkertijd - acht jaar als bestuurslid van mijn golfvereniging achter de rug. Puur toeval overigens. Ik heb nu ineens geen vergaderingen en veel vrije tijd. Daar geniet ik van. Met mijn eigen bedrijf Itude gebeurt echter ook het nodige. Een nieuwe directeur, nieuwe huisstijl, nieuwe website en een ambitieus groeiplan. Dus niemand hoeft zich zorgen te maken, ik verveel me absoluut niet.”

Nieuwe voorzitter Ruud Bos

John Stewart's opvolger is Ruud Bos, die voorafgaande aan de officiële benoeming al enige tijd heeft ‘warmgelopen’ binnen de OGH. Hij stelt zich voor:

“Ik ben Ruud Bos, 41 jaar, geboren en getogen in Maastricht en op mijn 18e verhuisd naar Amsterdam om daar te gaan studeren. Eerst een jaar Geschiedenis, daarna Politieke Wetenschappen, afgestudeerd in 1990. In 1993 ben ik getrouwd met Monica, in 1995 is onze dochter Nina geboren en in 1998 onze tweede dochter Lola. In 1991/1992 heb ik de PION-opleiding gevolgd met als hoofdonderdelen Oracle en Unix. Daarna veel vakgerelateerde opleidingen gedaan onder meer op het terrein van Oracle technologie en moderne methoden van systeemontwikkeling. Dus wat dat betreft ben ik voldoende ‘rood gekleurd’.

Sinds 2003 werk ik als projectmanager voor de afdeling ICT Solutions van Delta Lloyd. In deze periode heb ik diverse rollen gehad in een groot strategisch programma voor Delta Lloyd Leven met als doel de ontwikkeling van front-, mid- en backoffice applicaties voor het Universal Life/Unit Linked domein (UL2). Het is een zeer uitdagende omgeving waarin zowel Java, C, als Oracle applicaties worden ontwikkeld. In mijn huidige rol ben ik verantwoordelijk voor de technische herstructurering van de backoffice applicatie waarin wij een migratie naar Oracle 10g gaan uitvoeren. Naast mijn primaire projectopdracht ben ik actief betrokken bij de doorontwikkeling van de Oracle competentie binnen Delta Lloyd. Denk hierbij aan de positionering van Oracle technologie binnen de ICT infrastructuur, het richting geven aan de toekomstige architectuur, waarin Oracle applicaties een plek krijgen in een Service Oriented Architecture (SOA), en de verdere standaardisering van de Oracle ontwikkelstraat.”

>>>

Ervaring met Oracle

“In 1992 ben ik bij een landelijk opererende zorgverzekeraar begonnen als Oracle programmeur. In het begin nog met Forms 2.3 en Oracle v6, daarna de migratie naar Forms 3.0 en Oracle v7. Ook ben ik hier een tijd (junior-)DBA geweest, een ervaring die in latere periodes erg waardevol bleek te zijn als verantwoordelijk manager voor DBA-teams.

Van 1996 tot 2000 heb ik bij Oracle Nederland gewerkt aan de ontwikkeling van de zorgverzekering toepassing Oracle OpenZorg. Hier heb ik leren ontwikkelen met Oracle*CASE en later Oracle Designer in combinatie met Headstart. Ook ben ik steeds meer in de projectleidersrol actief geweest. Het is dus de tijd waarin ik de techniek langzamerhand heb losgelaten.

In 2000 ben ik door een organisatie gevraagd manager te worden van een nieuw op te zetten afdeling voor Oracle systeemontwikkeling en databasebeheer. Hier heb ik ook de projectleiding van een lopend datawarehouse project overgenomen. In 2003 heb ik de overstap naar mijn huidige werkgever Delta Lloyd gemaakt.”

Wat zijn je doelstellingen/verwachtingen als nieuw OGH bestuurslid?

“In de afgelopen jaren heeft het ledenaantal van de OGH, na een lichte daling, zich weer gestabiliseerd. Samen met het bestuur vind ik dat op basis van het aantal Oracle-gebruikers in Nederland een groei in het ledenaantal mogelijk moet zijn. Zeker nu het economische tij weer mee zit

We willen dat bereiken door een opwaardering van reeds bestaande activiteiten en het opstarten van nieuwe activiteiten. Zo is de OGH op dit moment druk bezig met de vernieuwing van de website, iets wat al heel lang bovenaan het wensenlijstje staat. Met de vernieuwde website worden nieuwe vormen van kennis-spreiding mogelijk, ook in combinatie met OGH Visie. Artikelen in OGH Visie kunnen voor de leden aanleiding geven om via de website een discussie te starten of hun kennis te delen - wat weer kan leiden tot nieuwe kopij voor OGH Visie. Ook willen wij onderzoeken op welke wijze vanuit de OGH een meer actieve user community gefaciliteerd kan worden, eventueel in combinatie met de maandelijks themabijeenkomsten. Ons nieuwe bestuurslid Yung Fu wil zich hiervoor inzetten.”

Gerelateerde kennisgebieden

“Naast de traditionele focus op Technology (database en ontwikkeltools) willen wij onderzoeken in hoeverre onze leden actieve belangstelling hebben voor gerelateerde kennisgebieden, zoals architectuur en IT (project-)management. Met de recente acquisities door Oracle en de ontwikkeling van Oracle Fusion zijn we ervan overtuigd dat er steeds meer interesse bij onze leden zal zijn voor architectuurvraagstukken. Bijvoorbeeld, op welke wijze is Oracle technologie in te zetten in een bredere service oriented architecture (SOA). Ook in IT (project-)management zullen nieuwe vraagstukken rondom het Oracle productportfolio en het besturen van deze projecten aan de orde zijn.

Tot slot zal de internationale samenwerking tussen de Oracle user groups in de Benelux regio in de komende tijd de nodige aandacht vragen. De acquisities door Oracle hebben ertoe geleid dat de Oracle user community in snel tempo is uitgebreid met een veelheid aan user groups. Daarnaast is in de Oracle organisatie een herschikking van managementaansturing op Benelux- en EMEA-niveau op handen. Oracle heeft naar aanleiding hiervan de wens geuit om te komen tot een consolidatie binnen de Oracle user community. Het bestuur van de OGH heeft zich in principe positief uitgesproken over een samenwerking tussen Oracle user groups. In de komende tijd wordt onderzocht op

welke wijze deze samenwerking tot stand kan komen met behoud van de unieke positie van de OGH. De OGH is immers de enige Oracle gebruikersorganisatie in de Benelux regio die zich primair richt op de Technology community. En met succes!”

Dick Dral geeft na zeven jaar bestuurslidmaatschap het stokje over aan Yung Fu. Een korte terugblik op die periode.

“Een belangrijke motivatie voor mij om destijds toe te treden tot het bestuur van de OGH was het enthousiasme van John Stewart, onze oud-voorzitter. Toen John mij vroeg bestuurslid te worden hebben wij lange gesprekken gehad over de toekomst van de OGH en het succes van haar activiteiten: de drukbezochte themabijeenkomsten, iedere maand weer; de actieve inbreng vanuit de werkgroepen en de uitgave van

OGH Visie, met een oplage van circa 7.000 exemplaren één van de grootste bladen in dit marktsegment. Ik heb daarom deze uitdaging met veel enthousiasme opgepakt.

Voorafgaand aan mijn bestuursperiode had ik zelf een aantal jaren met veel plezier aan OGH-werkgroepen deelgenomen. Toen ik bij de OGH aantrad was het de bedoeling dat ik nieuwe werkgroepen zou gaan opzetten, maar helaas was de animo voor deelname aan werkgroepen danig afgenomen. De themabijeenkomsten zijn in die tijd echter steeds populairder geworden. Er is dus wel een behoefte aan informatie over Oracle, maar er is kennelijk niet voldoende tijd om die informatie via eigen onderzoek te verkrijgen.

Als je naar de themabijeenkomsten van de OGH kijkt, verandert de Oracle wereld gestaag. Ik zie veel oude bekenden, aangevuld met nieuwe gezichten. Op technisch gebied dient Java zich aan als vervanger van Oracle Designer/Developer, al gaat dat lang niet zo snel als Oracle wil.

De markt en de aandacht van Oracle verschuiven duidelijk van maatwerkontwikkeling naar het verkopen van standaardpakketten, zowel door Oracle zelf ontwikkeld als aangekocht.”

Hoe zie je de toekomst van de OGH, mede in het licht van de ontwikkelingen binnen Oracle?

“Over die koers gaat het nieuwe bestuur, maar ik wil wel een lans breken voor de traditionele OGH-leden, veelal ontwikkelaars en DBA's. Zij zijn de basis van de OGH en de 'harde kern' van bezoekers van de themabijeenkomsten en congressen. Het overgrote deel van de Oracle gebruikersgroepen binnen de Benelux is gericht op de standaardsoftware. Oracle streeft naar samenvoeging van deze groepen. Het is de uitdaging voor de OGH om – binnen deze context- onze traditionele achterban te blijven voorzien van door hen gewenste informatie.

Hoe gaat je 'leven zonder OGH' er straks uit zien.

“Ik heb met veel plezier deelgenomen aan het bestuur en ik zal de bijeenkomsten bij Guusje zeker nog wel eens missen. Op korte termijn blijf ik nog via het beheer van de website bij de OGH betrokken. Ook zal ik de voor mij interessante themabijeenkomsten blijven bezoeken. Voor de rest heb ik genoeg hobby's om de vrijgekomen tijd op te vullen, er blijft nu meer tijd over voor bijvoorbeeld tennis.”

Nieuw bestuurslid Yung Fu

Dick Dral wordt als bestuurslid opgevolgd door Yung Fu, die zich kort voorstelt:

“Achtendertig jaar geleden ben ik geboren in Hainan, een tropisch eiland, ook wel de Hawaii van China genoemd. Via Hong Kong, Enschede en Appingedam ben ik uiteindelijk in Delft terecht gekomen, waar ik ben afgestudeerd aan de TU Delft in de studie Informatica. Na Ordina, Moret Ernst & Young Management Consultants, Ernst & Young Consulting en Cap-gemini ben ik per 1 augustus dit jaar begonnen als directeur van Itude Technology.”

Ervaring met Oracle

“Ik heb 12 jaar ervaring in Oracle technologie. Begonnen als ontwikkelaar, heb ik vele rollen vervuld, zoals ontwikkelaar, informatieanalist, projectleider, architect en auditor. Naast mijn vakinhoudelijke werkzaamheden heb ik 7 jaar in verschillende managementteams gezeten van Oracle business units binnen Ernst & Young Consulting respectievelijk Capgemini. De laatste drie jaren ben ik weer 100% vakinhoudelijk bezig met de nieuwste Oracle technologie. Ik heb praktische ervaring met het uitvoeren van systeemontwikkelingsprojecten met SDM, DSDM en RUP als projectleider en architect; gedistribueerde systeemontwikkeling met rightshoring naar India; en het opzetten van een ontwikkelstraat en het toepassen van ontwikkelmethoden en -processen. Mijn ervaringen met Oracle technologieën, toegepast in mijn laatste projecten als projectleider en architect, zijn:

- Ontwikkeling van een Oracle Designer/Developer 9i applicatie met Oracle Workflow en JDeveloper Webservices;
- Ontwikkeling van een J2EE-applicatie op Oracle Application Server 9i en Oracle database met behulp van JDeveloper en Oracle Interconnect voor data-integratie;
- Ontwikkeling van een webapplicatie met Oracle JDeveloper 10g en ADF op Oracle Application Server en Oracle 10g;
- Herstructurering en migratie van Oracle Designer/Developer 6i applicatie naar Oracle Designer/Developer 10g omgeving;
- Ontwikkeling van een XML berichtverwerkende applicatie gebaseerd op BEA applicatieserver en Oracle database met XML DB en een database die jaarlijks met Terabytes groeit.

Bij het samengaan van Ernst & Young Consulting en Cap Gemini in in 2001 heb ik samen met Capgemini een community opge-

richt rondom Oracle, waarbij ik de leider werd voor CGE&Y Benelux. Dit is een gemeenschap van Capgemini professionals die gericht is op Oracle competentie. In 2003 werd ik benoemd tot de Global leader van de Oracle Community. Bij deze OCoP zijn Oracle professionals uit acht landen betrokken. Daarnaast was ik namens Capgemini betrokken bij de opstart van de Internationale community geïnitieerd door Oracle voor System Integrators.”

Competentieontwikkeling essentieel

“Ik zie ICT als mijn vak, waarbij competentieontwikkeling essentieel is. Mijn motivatie om toe te treden tot OGH is dat ik vind dat community-vorming geen bedrijfsgrenzen moet kennen. Mijn overtuiging is dat wij als Oracle vakgenoten op lange termijn het beste uit zijn als alle kennis die wij tezamen hebben optimaal met elkaar kunnen delen via open communities. Naast Oracle zijn er immers voldoende andere technologieën waarmee vergelijkbare resultaten kunnen worden bereikt. Daarom zou het jammer zijn als wij als Oracle vakgenoten op vele plekken in Nederland (of wereldwijd) precies dezelfde dingen gaan uitzoeken. Hoe productiever wij kunnen werken hoe blijer de business is en hoe positiever dit is richting onze vakgenoten. Vaak zijn concurrentieoverwegingen een belemmering voor het delen van kennis buiten de bedrijfsmuren. Maar is het niet zo dat je in de meeste gevallen als bedrijf uiteindelijk meer kan profiteren als je een voorloper bent in een technologie/oplossing die veel navolgers kent en daardoor breed wordt geaccepteerd, in plaats van een technologie die uiteindelijk uitsterft omdat er onvoldoende kennis ervan in de markt beschikbaar is.”

Wat zijn je doelstellingen/verwachtingen als nieuw OGH bestuurslid?

“Ik wil de ervaring die ik heb met het vormen van een community, inzetten bij OGH. Hierbij streef ik naar een actieve community, waarbij er meer interactiviteit plaatsvindt tussen de leden onderling. Concreet zet ik mij in om naast onze reguliere kennissessies ook interactieve sessies en hands-on workshops op de agenda te zetten. Verder wil ik ook stimuleren dat er een ‘kennissennetwerk’ wordt opgebouwd tussen de leden. Er zijn veel kennisdatabases, maar je hebt veel meer aan collega-experts die momenteel met hetzelfde bezig zijn en die je direct kan benaderen. Dus, ik hoop dat onze lezers ook tijd, energie en vak-kennis in willen zetten om gezamenlijk kennis op te doen en uit te wisselen.”

Ook u kunt lid worden van de OGH

en ontvangt automatisch OGH Visie!

Meldt u aan via www.ogh.nl

Niet-leden kunnen zich gratis abonneren via www.ogh.nl

Het conferentieseizoen van 2006

De maanden mei en juni van kenden een flink aantal conferenties waarin Oracle en Java technologie een voorname rol speelden. Na JavaOne in San Francisco hadden we J-Spring van de NL-JUG (Nederlandse Java User Group) in Ede, Spring One in Antwerpen en tenslotte ODTUG (Oracle Development Tools User Group) in Washington. In dit artikel lopen we kort door deze conferenties en de belangrijkste nieuwtjes die ze hebben opgeleverd.

ODTUG 2006 Kaleidoscope - de eerste contouren van 11g

Van 17 tot en met 21 juni vond in Washington DC de jaarlijkse bijeenkomst plaats van Oracle ontwikkelaars uit de VS en pakweg 15 andere landen. Nederland had met 14 deelnemers op een groep van 650 en met 10 van de 140 presentaties bepaald een zichtbare delegatie, die zich ook in discussies duchtig roerde.

De voornaamste aankondigingen van Oracle op deze ODTUG conferentie lagen op het terrein van Data Warehousing en Business Intelligence: Oracle Warehouse Builder 10gR2 – sinds december 2004 in bèta geweest – is officieel beschikbaar. OWB was voorheen onderdeel van de Oracle Developer Suite maar is nu onderdeel van de Database licentie: OWB is gratis te gebruiken voor iedere organisatie met een licentie voor de Oracle database. Daarbij zij aangetekend dat boven op de vrijelijk te gebruiken functionaliteit ook drie betaalden Enterprise Options worden aangeboden: Enterprise ETL, Data Quality en ERP Connectoren. Oracle Warehouse Builder kan worden gebruikt voor het op basis van een multi-user repository ontwerpen en genereren van data warehouses (ROLAP en MOLAP) en voor van ETL processen die data uit een flink scala aan data bronnen kan extraheren, transformeren en uiteindelijk laden in de doel-database. Daarnaast wordt in OWB de metadata verzameld waarmee BI Beans en Discoverer applicaties kunnen worden gegenereerd en waarmee de Analytical Workspaces in de database kunnen worden gecreëerd.

Ook op BI vlak was de aankondiging van de Oracle BI Suites, waarbij vooral de Enterprise Edition in het oog sprong. Niet alleen door de indrukwekkende prijs - \$225.000 per CPU - maar ook vanwege het feit dat deze volledig is gebaseerd op de Siebel Analytics Server en aanverwante producten die Oracle aan het begin van 2006 bij de acquisitie van Siebel in handen kreeg. Met deze productlijn heeft Oracle voor de eerste keer een serieus aandeel in de markt voor Business Intelligence op Enterprise niveau.

De Standard Edition van de BI Suite is de traditionele Oracle BI Toolset met Discoverer (OLAP en PLUS), de OLAP Spreadsheet Addin, BI Beans en Oracle Reports. De in het oog springende nieuwkomer is XML Publisher, binnenkort te hernoemen tot BI Publisher.

Schaduw

Oracle 11g wierp zijn schaduw vooruit. In diverse presentaties werd voor het eerst gerefereerd aan release 11g, zowel voor de ontwikkeltools, de applicatieserver als de database. Data werden als vanouds niet gegeven, maar alles lijkt te wijzen op de release van de 11g database zomer 2007, gevolgd door de applicatie server in het najaar en de development tools – Forms 11g – in het voorjaar van 2008. Waarschijnlijk voor deze serie releases zal ook Oracle Applications 12g het daglicht zien – gebaseerd op Oracle Forms 10gR2 (10.1.2) en nog vrij van Fusion invloeden. Met de aankondiging van Forms 11g – en indirect Apps 12) – werd duidelijk gemaakt dat Forms nog lang niet aan het eind van zijn levenscyclus is. De nieuwe release zal nog beter integreren met Java op de middle tier en ook JavaScript/HTML op de Client Tier – zowel van Form naar JavaScript als andersom. Ook werd de integratie van Forms in een Service Oriented Architecture en met name in BPEL processen nadrukkelijk beschreven, om te onderstrepen hoe Forms ook in de nieuwe SOA wereld van belang zal zijn. Overigens bleek dat een aanzienlijk aantal conferentiedeelnemers nog Forms 6i Client/Server gebruikte.

Andere interessante nieuwtjes werden gevormd door de ADF Rich Client Components waarmee geavanceerde RIA/AJAX web applicaties kunnen worden ontwikkeld op basis van Java Server Faces componenten – najaar 2006 wordt de release verwacht van deze componenten, waaronder een accordeon en een dynamische datagrid. Over de 11g release van de database deed het verhaal de ronde dat hierin een multi-versie model voor databaseobjecten als tabellen, views en packages zal worden geïntroduceerd. Ondermeer om in 24/7 databases nieuwe versies van objecten te introduceren zonder de lopende processen te verstoren en de beschikbaarheid van de database te verlagen zullen nieuwe sessies met nieuwe versies van de objecten kunnen gaan werken terwijl bestaande sessies ongemoeid vervolgen met de bestaande versies.

Tenslotte was de alom aanwezigheid van Oracle BPEL Process Manager opmerkelijk. Hoewel er weinig presentaties volledig aan BPEL gewijd waren, dook het onderwerp in veel sessies toch op: Forms integratie in SOA, ADF front-ends voor workflow in BPEL processen, BI tegen de BPEL procesgegevens die Oracle BAM (Business Activity Monitoring) verzamelt, participatie van PL/SQL procedures in BPEL processen etc.

Spring One

Op 15 en 16 juni vond in Antwerpen de SpringOne conferentie plaats. Dit event bestond uit vier keynotes, zes zogenaamde university talks, veertig (parallele) presentaties, verzorgd door in totaal 48 sprekers. Dit alles werd bezocht door zo'n 400 ontwikkelaars en andere belangstellenden, afkomstig uit maar liefst 25 landen. In de gangen en zalen was veel Engels, Frans, Duits, Italiaans, Spaans, Slavisch en Nederlands te horen. Dit was de eerste conferentie in Europa die specifiek is gericht op het Spring platform. Het grote bezoekersaantal is een indicatie voor de huidige positie in de Java arena, die door Rod Johnson, de grondlegger van Spring, werd aangeduid als 'world's favorite application framework'.

Spring 2.0

Tijdens de openingspresentatie schetsten Rod Johnson en Adrian Colyer verleden, heden en toekomst van Spring. De best practises die Rod Johnson in 2002 in Expert One on One ten aanzien van J2EE beschreef, werden door hem voorzien van code voorbeelden. Dit groeide in 2003 uit tot een Open Source project. In 2004 kwam Spring 1.0 uit. Het feit dat deze versie relatief lang op zich heeft laten wachten, namelijk anderhalf jaar, was het gevolg van een hoge kwaliteitsnorm. Release 1.0 ging vergezeld van het boek J2EE without EJB. In 2005 kwam Spring Web Flow uit.

In juli van dit jaar wordt de release Spring 2.0 verwacht. Deze versie van het framework bestaat uit verbeteringen op het gebied van: vereenvoudigde configuratie, Spring AOP, Spring MVC aanpassingen (waaronder vereenvoudiging en uitbreiding van de tag library) en Web Flow, verbeterde transactie configuratie, task execution abstractie, asynchrone JMS, Java Persistence API, en meer. Spring 2.0 is volledig backwards compatible en voldoet daarmee aan het adagium 'Innovation with Stability'. Hoewel Spring 2.0 een grote stap voorwaarts is ten opzichte van 1.0, werd benadrukt dat Spring 2.0 'slechts' als een lanceerplatform wordt beschouwd voor komende innovaties. De komende jaren staat ons dus wat te wachten!

De ambitie van Spring 2.0 is om een framework te bieden dat 'simple and powerfull' is. De hoge productiviteit die hierdoor kan worden bereikt, zou ertoe hebben geleid dat Spring is doorgedrongen tot vele hoeken en gaten van de enterprise space en IT industrie. Sectoren waar Spring vaak wordt toegepast zijn: bankwezen, overheid, vliegtuigmaatschappijen en defensie. Spring wordt gebruikt in vijf van de tien grootste banken ter wereld en in veel van de Fortune 500 bedrijven. Een andere indicatie van de

dominante positie is een recent rapport van een groot werving- en selectiebureau in de UK, dat een groeiende vraag naar Spring kennis waarneemt.

Case studies

Op SpringOne werden verschillende case studies besproken, zoals Bank of America, de Franse belastingdienst en het Europese patentbureau, maar een case die de meeste indruk maakte is het Engelse bedrijf Voca. Dit bedrijf verwerkt 15% van alle financiële transacties in Europa. In 2005 werd door Voca 4,5 triljoen euro aan transacties verwerkt. De hoeveelheid data per dag is 'disturbingly large'. Met een nul procent fouten-doelstelling, kunnen we hier spreken van een schoolvoorbeeld van een mission critical systeem. Inderdaad behoort Voca ook tot de UK Critical National Infrastructure.

Op een gegeven moment besloot Voca haar systeem te moderniseren. Men koos voor Oracle 10g en BEA WebLogic Server 8.1. Ook werd de in Cobol geschreven programmatuur gemigreerd naar... jawel, Spring. Volgens Nick Masterson-Jones van Voca bestond aanvankelijk enige weerstand tegen het gebruik van Open Source software, maar wordt de afwezigheid van een Support afdeling gecompenseerd door de levendige Spring community op het Web. Verder voldoet de kwaliteit van het framework aan de strenge normen van Voca. De belangrijkste redenen van Voca om voor Spring te kiezen zijn: (i) de hoge productiviteit van de ontwikkelaars, (ii) de testbaarheid (bij Voca is men 'fanatic about reliability'), (iii) het framework bevordert goede development practises (met name loose coupling), en (iv) de sterke support vanuit de Spring community.

Ecosysteem

De positie van Spring kan ook afgelezen worden aan het groeiende aantal producten dat gebouwd is op Spring. In dit opzicht kunnen we spreken van een groot en groeiend ecosysteem voor honderden andere Open Source projecten en vele Closed Source projecten. Voorbeelden zijn BEA en Oracle. Spring 2.0 zal de core vormen van de komende versie van BEA WebLogic, namelijk versie 9.5. Ook Oracle is bezig Spring in haar tools te integreren. Voorbeelden hiervan zijn TopLink, ADF en JDeveloper. BEA en Oracle waren, samen met Symantec, de Gold Partners van de conferentie.

Tijdens SpringOne waren alle grote namen aanwezig op Spring gebied en ook vernieuwers op het gebied van AOP. Zo was er een sessie van Colin Sampaleanu over Spring Web Flow en JSF. In deze sessie besprak hij best practises met betrekking tot de vraag hoe men JSF kan gebruiken binnen een Spring-based applicatie. JSF is nog onderhevig aan verandering. Colin Sampaleanu besprak een aantal in zijn ogen minder uitgewerkte aspecten van JSF, namelijk navigatie, validatie, de 'verbose' en 'ugly' XML, de zwakkere IoC en het ontbreken van de notie van een flow. Hier ziet hij aanvullingen door Spring Web Flow. De JSF managed beans kunnen volledig worden vervangen door Spring managed beans.

Adrian Colyer besprak in vogelvlucht de nieuwe features van Spring 2.0. Andere zeer interessante presentaties waren over de integratie van het Ajax framework DWR in Spring; een introductie van AspectJ; een presentatie over advanced Spring MVC door Rob Harrop; en tot slot een heel leerzaam verhaal van Steven Devijver over Rich Domain Models. Tijdens deze presentatie leerden de toehoorders dat het essentieel is het ontwerp zo simpel mogelijk te houden; eerst testen, later implementeren; zo veel mogelijk met de eindgebruikers praten; alleen dat persisteren wat je echt nodig hebt en niets meer. Encapsulatie blijft een

nog steeds onderschat en weinig begrepen fenomeen te zijn. Tot slot een boek dat volgens Steven Devijver op ieders nachtkastje moet prijken: Domain Driven Design van Eric Evans.

J-Spring – de Nederlandse Java User Group conferentie

J-Spring vond net als JFall van afgelopen jaar weer plaats in De Reehorst in Ede, een mooie locatie en vooral goed bereikbaar met de auto. Ten opzichte van eerdere conferenties is er een sterk stijgende lijn in zowel het aantal deelnemers - dit jaar pakweg 600 - als ook het aantal sponsors. De NL-JUG Spring Conference wordt gezien als een belangrijk evenement, met grote voorsprong het voornaamste Java event in Nederland.

J-Spring bevatte een aantal presentaties die ook op JavaOne waren gegeven. Dezelfde thema's die JavaOne beheersten waren bepalend voor J-Spring. Veel van de organisaties die zich in Nederland op Java-gebied profileren, verzorgden presentaties. De voornaamste onderwerpen – opnieuw – waren Java Server Faces, BPEL, AJAX en Web 2.0, EJB 3.0, het Spring Framework en Oracle ADF. Ook kwamen Security en Performance aan bod. De uitdaging om ook bij Java applicaties uiteindelijk uitvoer te bieden in Word en Excel formaat werd besproken in een presentatie over OpenOffice dat via zijn API programmatische conversie naar PDF, Word en Excel ondersteunt.

De keynote presentatie werd verzorgd door Duncan Mills (Oracle ACE en ADF evangelist – die overigens een dag later ook op SpringOne (zie elders in dit artikel) moest optreden. De presentatie ging over Meta-frameworks (frameworks voor frameworks). Als belangrijke frameworks noemde hij ADF, Spring, Keel JSF, JBoss Seam en Apache Beehive. Er werden wat tips gegeven over waar je op moest letten als je een framework ging bouwen. Database independent ontwikkelen – geen gebruik maken van specifieke database features die niet door iedere leverancier worden ondersteund - vond hij niet zinnig omdat je jezelf dan enorm beperkt met de mogelijkheden van je database en in de praktijk die overstap naar een andere database vrijwel niet plaatsvindt.

Een ander punt was dat er niet zo gezeurd moet worden over alles voor je framework in XML willen configureren of alles met annotations willen doen, er zal uiteindelijk een goede balans voor komen. Voor de rest was het ook een erg vermakelijke presentatie, waarschijnlijk ook voor mensen die niet geïnteresseerd waren in het onderwerp.

Al met al een prima dag met uitstekende sprekers en een zeer professionele organisatie. Met JavaPolis mogen onze zuiderburen het beste Java evenement van ons halfroond in huis hebben,

met J-Spring laten we zien dat ook in Nederland de Java gemeenschap steeds meer tot bloei komt. Goed om te zien dat Oracle daar inmiddels ook zo'n centrale rol in speelt.

JavaOne – Lancering van JEE 5

Met 15.000 deelnemers is JavaOne van een heel andere orde van grootte. Iedereen die iemand is op Java gebied is te vinden bij JavaOne in San Francisco. En een steeds belangrijkere entiteit op deze jaarlijkse bijeenkomst is Oracle dat zich steeds meer manifesteert als een van de leidende spelers op het gebied van Java technologie.

Na jaren van ridiculisering door Java programmeurs is Oracle door ondermeer een complete set aan goede producten, ondersteuning van Open Source producten, frequente en prominente aanwezigheid op conferenties en initiatiefnemer in diverse standaardisatie-groepen inmiddels een behoorlijk geaccepteerde en zelfs gewaardeerde speler op het Java speelveld geworden. De Oracle J2EE applicatie server wordt gezien als de nummer drie op commercieel gebied en de JDeveloper IDE is van een marginaal bestaan in de anonimiteit opgeklommen tot pakweg nummer vijf in de wereld van de IDE's.

Het belangrijkste thema op JavaOne dit jaar was de lancering van JEE 5 – Java Enterprise Edition Release 5, de opvolger van J2EE 1.4. De meest in het oog springende onderdelen van JEE 5 zijn EJB 3.0 Persistence en Java Server Faces – beide onderwerpen waar Oracle in zeer flinke mate aan bijdraagt. JEE 5 geeft de richting aan voor Enterprise Level Java Infrastructuur, Architectuur en Applicatie ontwikkeling. Belangrijke speerpunten daarin zijn reductie van complexiteit, verhoging van ontwikkelproductiviteit, terugdringen configuratie- en administratiebelasting en integratie in SOA infrastructuren.

Veel aandacht was daarnaast van de hype van dit moment: Web 2.0 en uiteraard AJAX. Ook de volgende grote release van de Java Programmeertaal - Java SE 6.0, codename Mustang – kreeg de nodige aandacht en bezoekers werd gevraagd vooral de Mustang Bèta te gaan proberen. BPEL – Business Process Execution Language – kreeg veel aandacht, met ondermeer Oracle's BPEL Process Manager en Sun's open source OpenESB project in de schijnwerper.

Java en Open Source was ook een onderwerp dat de nieuwe CEO van Sun, Jonathan Schwartz, besprak. Hij kondigde aan dat Sun op korte termijn Java volledig zal gaan 'open sourcen'. Hoe dat precies gaat gebeuren is nog niet helemaal duidelijk en wat de consequenties zullen zijn ook niet. Maar een belangrijk kritiekpunt op Java en met name op Sun komt hiermee te vervallen.

Jeroen van Wilgenburg, Erik van Kerkhoven en Lucas Jellema zijn allen werkzaam als technisch specialist bij AMIS in Nieuwegein.

CONSPECT

ICT diensten

Wie zoekt kent Conspect niet, wie Conspect kent zoekt niet...

Wij zijn gespecialiseerd in:

- Oracle Consultancy
- Java Consultancy
- Applicatiebeheer
- ICT project-management

Voor meer informatie:

Conspect ICT diensten

Lucien de Freitas

Stationsweg 19

4141 HB Leerdam

T +31(0)345 47 33 33

E post@conspect.nl

of kijk op www.conspect.nl

Conspect combineert senioriteit in Oracle met senioriteit in Java en Internettechnologieën.

Door deze unieke combinatie is Conspect als geen ander in staat te helpen met het ontwikkelen of beheren van uw bedrijfskritische applicaties.

Conspect behoort tot het selecte gezelschap van bedrijven dat door Oracle is gecertificeerd. Een predikaat dat een organisatie niet zomaar opgespeld krijgt, maar waarvoor zij zich continu moet waarmaken.

Conspect doet deze investering om u een objectieve kwaliteitsgarantie te kunnen bieden.

Vernieuwde OGH website biedt nieuwe mogelijkheden

De OGH is vernieuwd! Behalve de nieuwe 'look and feel' die direct zal opvallen, zijn er ook nieuwe mogelijkheden voor de (medewerkers van) OGH-leden.

Inschrijven voor OGH bijeenkomsten met één druk op de knop

Moest u voorheen bij inschrijving voor een bijeenkomst nog lidnummer, NAW- en contactgegevens invullen, nu volstaat één druk op de knop. Dit scheelt veel tijd en ongemak. U ziet naast uw eigen naam, ook die van uw collega's (indien u bent ingelogd) en wie van hen zich ook heeft aangemeld. Ook kan de OGH-contactpersoon van uw bedrijf zijn collega's aan- en afmelden. Dit is bijvoorbeeld handig als de betreffende collega niet in staat is om zichzelf aan te melden of dit graag aan zijn collega overlaat.

Discussieforum voor medewerkers van OGH-leden

Iedere medewerker die over een OGH-account beschikt kan deelnemen in discussies over techniek, producten, werkwijzen etc. in het nieuwe discussieforum op www.ogh.nl. De discussies zijn ingedeeld in Thema's, die bestaan uit onderwerpen met vervolgens berichten en reacties per onderwerp. U kunt hier vrijuit discussiëren, vragen stellen en beantwoorden. De forumadministrateur houdt een oogje in het zeil.

Hoe meldt u zich aan?

Alle OGH-leden (organisaties) ontvangen per brief een meldcode. De OGH-contactpersoon van de betreffende organisatie wordt in die brief uitgenodigd om zich aan te melden op de nieuwe website op de pagina www.ogh.nl/welkom. Naast de meldcode en het lidnummer (dat ook in de brief wordt vermeld) moet de contactpersoon zijn e-mailadres, gewenste inlognaam en wachtwoord invullen. Automatisch wordt de contactpersoon ingelogd op de site en kan hij gebruik maken van de nieuwe mogelijkheden.

Alle medewerkers zijn welkom

De OGH-contactpersoon kan zelf collega's registreren zodat zij ook gebruik kunnen maken van het discussieforum en zich kunnen inschrijven voor OGH themabijeenkomsten en andere evenementen. Er is een beperking aan het aantal personen per bedrijf dat een bijeenkomst kan bijwonen (3 of 6, afhankelijk van lidmaatschap), maar uw bedrijf mag als OGH-lid een onbeperkt aantal medewerkers aanmelden.

Toevoegen van collega medewerkers

De OGH-contactpersoon kan collega's toevoegen door in te loggen en daarna naar de 'lees verder'-pagina van een Themabijeenkomst te gaan. (Die staan genoemd in het blokje 'EvenementenAgenda' op de homepage). Op de 'lees verder'-pagina staat helemaal onderaan een link 'Collega toevoegen' (zie afb.)

De OGH wenst u veel gebruiksgemak en (discussie)plezier.

Verslag presentatie Han Wammes tijdens speciale themabijeenkomst

Oracle Spatial Technology Update

In een speciale SIM bijeenkomst gaf Han Wammes van Oracle inzicht in de laatste ontwikkelingen op het gebied van Oracle Spatial. Ook liet hij ter plaatse zien hoe de uitgebreide set van ontwikkelgereedschap in de praktijk toegepast kan worden. Met zijn gebruikelijke enthousiasme behandelde Han in sneltreinvaart het volledige scala van hoe Oracle Spatial begon, waar het nu staat tot en met waar we ons op de toekomst op mogen verheugen. Kortom, in een paar uur tijd werd Oracle Spatial in een brede context geplaatst.

Rasters

Wie weet eigenlijk hoe Oracle Spatial ooit is ontstaan? Jaren geleden maakte de Canadese Hydrografische Dienst gebruik van een Oracle database voor een Lidar project. Satelliet metingen werden als rastergegevens opgeslagen in blobs.

Inmiddels kunnen rastergegevens opgeslagen worden in een eigen SDO_raster geometrietype. Met de toegenomen capaciteit van computersystemen is het gebruik van satellietbeelden actueler dan ooit – denk bijvoorbeeld aan het vergelijken van beelden om illegale bouwactiviteiten op te sporen. Handig is dat bij een SDO_raster ook gelijk de extend gegenereerd wordt, net als eventueel de ‘piramide’ abstracties voor grotere schalen. Ook aan de opslagkant is gewerkt: Oracle biedt de mogelijkheid compressie in te zetten, zoals die van LizardTech (MrSid, JPeg2000) en ERmapper (ECW). De gebruiker van de rasters merkt hier verder niets van, behalve de performance verbetering. Met de genoemde compressietechnieken kan de opslag ruimte worden gereduceerd, met 50% (lossless) tot 95% (lossy).

SOA en webservices

Vandaag de dag kan er natuurlijk niets meer geschreven worden zonder in te gaan op de marktontwikkeling ‘SOA’ (zie ook de artikelen in het vorige nummer). Nog eens ten overvloede: SOA is iets anders dan webservices. SOA is de architectuur waarmee een applicatie transparant gedistribueerd en loosely-coupled opgezet kan worden. Webservices zijn een manier om dat te bereiken. Maar ook met meer traditionele programmeermethodieken kan een SOA worden gerealiseerd. Zo kunnen ook sommige al lang bekende Oracle’s API’s gebruikt worden om een SOA op te zetten.

Vooralsnog lijken de traditionele GIS-leveranciers niet op bovenstaande in te spelen. (Noot van de auteur: Dat is ook niet zo verwonderlijk, aangezien GIS-leveranciers al met een eigen variant van webservices (OGC) gekomen zijn lang voordat de mainstre-

am ICT zover was. Hier geldt dan ook de wet van de remmende voorsprong: omdat we in de geo-spatial wereld al webservices hadden, lijkt de noodzaak kleiner om naar de open standaard webservices over te stappen. Echter, die noodzaak is er wel, want allerhande zaken zoals het doorgeven van parameters en foutafhandeling (onderdeel van de WS standaard), beveiliging en transacties (WS-security en WS-transactions) zijn bij OGC webservices niet goed geregeld. Sommige van deze WS* specificaties zijn echter pas net geratificeerd.)

Behalve dan dat SOA een hype is – volgens Han zitten we op dat deel van de ‘hypecurve’ waar de eerste volwassen toepassingen hun meerwaarde bewijzen – zijn er ook nog andere redenen om een SOA na te streven? Zeer zeker, SOA zal zorgen voor de semantische operabiliteit (uitwisselbaarheid), hetgeen betekenis aan spatial data geeft door te praten vanuit een context. Het is niet meer voldoende om te praten over data en metadata, want hiermee ligt de verantwoordelijkheid voor het gebruik van gegevens bij de eindgebruiker. Semantiek moet er voor zorgen dat gegevens met de juiste naam (in metadata) maar met een verkeerde betekenis niet gevonden worden, en gegevens met de juiste betekenis maar met een andere naam juist wel. Zie eventueel www.w3.org/TR/owl-features/oekOWL.

Totdat de GIS-wereld de WS* standaarden omarmt zal het moeizaam blijven een SOA te realiseren. Oracle zelf stelt zijn API volledig als webservices beschikbaar, naast het meer traditionele PL/SQL, dus inclusief de spatial functionaliteit. Betekent dit dat Oracle de OGC webservices niet ondersteunt? In tegendeel, in versie 11 wordt WFS1.1 zelfs rechtstreeks door de Oracle server ondersteund. Ook Open Location Services en de Catalogue services worden ondersteund, voor het overige worden wel webservices aanbevolen.

OGC en GIS leveranciers

Hoe ziet Oracle het OGC eigenlijk? Een industrieplatform bestaande uit verschillende leveranciers. Het OGC is een belangrijke aanjager van gemeenschappelijke afspraken. Maar pas wanneer een richtlijn aan ISO wordt voorgelegd, wordt het een echte standaard en volgt de ondersteuning door Oracle. Helaas kunnen deze ISO standaarden verschillen, zoals de SQL standaard die van het OGC afwijkt. Op dit moment worden GML 2.11 en WMS ondersteund en is het mogelijk om vragen te stellen via de OGC simple feature specification. Er wordt gewerkt aan de uitgebreidere GML 3.1 standaard.

De vraag rijst of we zo langzamerhand Oracle kunnen gaan zien GIS-leverancier. Han Wammes beantwoordt dit met een stellig ‘nee’. Oracle is een platformleverancier. Door een solide en gemeenschappelijke basis te bieden vergemakkelijkt Oracle de uitwisselbaarheid en integratie. Een gratis product als Mapviewer is bedoeld om in applicaties te worden opgenomen;

het biedt een standaard API om applicaties te verrijken met spatial gegevens uit de database faciliteit.

Naast de viewer bestaat een configuratietool waarmee ook de opmaak (styling) uitstekend verzorgd kan worden: Mapbuilder. Een en ander wordt opgeslagen in een subset van simple vector graphics (svg), het XML formaat voor grafische opmaak. Vandaar dat Mapviewer zijn kaarten ook als svg kan tekenen. Han demonstreerde hoe dit er uit ziet en hoe eenvoudig de opmaak van een kaart veranderd kan worden. Een ervaren programmeur kan zo in 2 uur een webapplicatie met Mapviewer samenstellen (zoom en pan). Overigens zijn er diverse pakketten die Mapbuilder configuraties kunnen vertalen en inlezen.

Een voorbeeld van Oracle's platformtechnologie is de wijze waarop tracing en routing zijn gerealiseerd. Hiervoor bestaat geen gebruikersinterface, maar alleen de API voor de ontwikkelaar. Oracle slaat de topologie expliciet op en kan deze ook bewaken. Dit in tegenstelling tot applicaties die werken met regels om de topologie impliciet af te leiden. Daarnaast kan topologie eenvoudig worden gevisualiseerd.

Nieuw is de 'SQL Developer applicatie (zie ook elders in dit nummer) die volledig in Java is geschreven. Oracle zelf heeft hier geen spatial functionaliteit aan toegevoegd, maar de open source community zorgt voor bijna wekelijkse updates in de vorm van 'snippets'. Voor de spatial snippet, die nog niet optimaal werkt, zie <http://mygeoraptor.googlepages.com>.

Een ander punt waar Oracle zijn platformfunctie waarmaakt is geocoding. Oracle biedt een generiek product om met lokaal- en cultuurspecifieke data om te gaan. Dit gaat veel verder dan het gebruik van de juiste invoervelden bij het zoeken naar een locatie. Uitspraak, prefix en postfix, alles samen vormt een standaard oplossing waarmee de gebruiker wereldwijd naar de locatie van een adres 'vliegt'.

3D, Google Earth en Ajax

Het in drie dimensies tonen van objecten is hot, zelfs als het niet meer dan een projectie is. Met de 10g release ondersteunt Oracle ook driedimensionale objecten. De TU Delft heeft reeds CAD-GIS integratie gerealiseerd met een eigen datatype. Door in Mapviewer een projectie in te bouwen die 3D op 2D afbeeldt met de kijkhoek als parameter, konden de gegevens eenvoudig 'driedimensionaal' getoond worden. De ruimtelijke operaties in Oracle zijn vooralsnog 2D.

Verschillende pakketten toonden reeds 3D gegevens, maar Google Earth er pas echt bekend mee geworden. Hoe staat het echter met security en de kwaliteit van de gegevens zoals nauwkeurigheid, actualiteit en dergelijke? Er zijn betere pakketten in aantocht die wel de juiste GIS denkwijze er op nahouden. Google Earth heeft echter wel de grenzen verschoven door zijn slimme GUI en hoge snelheid. Die snelheid wordt gerealiseerd door het gebruik van een cache op het client systeem. Dit is mogelijk geworden door een nieuwe standaard genaamd Ajax, een combinatie van het reeds bestaande Javascript en XML.

Han gaf een demo van de nieuwste versie van Mapviewer, die ook met Ajax werkt. De ontwikkelaar kan er voor kiezen de cache aan of uit te zetten. De achtergrondgegevens worden dan als kleine bitmaps verstuurd. Voorgroundgegevens worden niet gecached, zodat ze afzonderlijk aan- en uitgezet kunnen worden. De user experience van 'smooth panning' in de webclient was verbluffend.

Algemene conclusie van de avond: Han's presentatie was lang en uitgebreid maar zeer zeker de moeite waard!

Door Kenneth Willems

Verslag SIM-bijeenkomst

Geo-informatie bij de Gemeente Breda

Geo-informatie bij de Gemeente Breda was het thema van een van de SIM-bijeenkomsten die de OGH dit jaar organiseert. Een drietal sprekers acte de présence om dit thema gestalte te geven. Het was een interactieve sessie met een klein gezelschap (zo'n 15 personen waren aanwezig).

De eerste spreker was Hein Corstens van Urbidata. Zijn presentatie spitste zich toe op het integreren van zowel administratieve als geografische data, die fysiek opgeslagen is (en blijft) bij de bronsystemen. Tevens lichtte hij toe hoe de architectuur is ingezet bij de Gemeente Breda. Daarna was de beurt aan Aart van der Lely van Grontmij, die uiteenzette hoe de Topografische Kaart van Breda kan worden beheerd. Tenslotte sprak Gerard van Schijndel van de Gemeente Breda over de organisatie rondom de afdeling die verantwoordelijk is voor de geo-informatie bij de Gemeente Breda.

Integratie

In de presentatie van Hein Corstens werd ingegaan op de integratie van data uit verschillende bronnen. Nadruk ligt hierbij op het correct vertalen van het resultaat en het zorgen dat de integratie meerwaarde aan informatie oplevert. Aan de hand van een aantal modellen werd een aantal vormen van integratie behandeld. Het zogenoemde *spaghettimodel* integreert de verschillende informatiebronnen afzonderlijk met elkaar, waardoor een wirwar aan koppelingen over en weer ontstaat. Een meer gestructureerd model vormt het *lasagnemodel*, waarin de verschillende informatiebronnen als lagen worden behandeld en ook als zodanig kunnen worden bevroegd.

Vervolgens werd een meer volwassen model, het *raviolimodel*, besproken, waarbij de volledige integratie wordt bewerkstelligd door een centrale data-integrator te gebruiken. Dit model integreert zowel de administratieve- als geografische data uit

verschillende informatiebronnen en door middel van views wordt deze data beschikbaar gesteld. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een metadatabase. Een operationele database en een datawarehouse kunnen ook informatie onttrekken aan deze data-integrator. Tenslotte werd het *canellonimodel* gepresenteerd, gebaseerd op de Service Oriented Architecture (SOA). Bij dit model speelt de generieke koppeling, Enterprise Service Bus, een cruciale rol waarmee de logica (data) wordt benaderd om de processen van de juiste informatie te voorzien.

Binnen het programma Ruimtelijke Informatie en Organisatie (PRIO) bij de Gemeente Breda is men een Geo Data Store (GDS) aan het ontwikkelen, gebaseerd op de Universal Data Store (UDS) van Urdidata. Gebaseerd op het *raviolimodel*, met als centrale data-integrator GRIP (het Gemeentelijk Ruimtelijk Informatie Punt). Hiermee wordt de data geïntegreerd uit de verschillende informatiebronnen en gepresenteerd aan de verschillende interne en externe processen. Voor de dataopslag in de GDS wordt gebruik gemaakt van een Oracle Spatial database. De GDS biedt verder functionaliteit voor het converteren van lijnen en centroiden naar (betekenisvolle) vlakken en voor de transformatie van labels.

Wel gaf Hein Corstens aan dat voor succes een aantal aandachtspunten in acht dienen te worden genomen, zoals een goed ingerichte projectorganisatie, basisregistraties, het goed gebruiken van standaarden en het gebruik van SOA. Op dit moment is het wel een voordeel dat veel gemeentes bezig zijn met het opzetten van (geo-)datastores, waardoor het door middel van SOA mogelijk wordt onderling data uit te wisselen.

Topografie

De volgende presentatie kwam voor rekening van Bart van der Lely. Hij besprak de mogelijkheden om de Topografische Kaart Breda (TKB) te beheren. In de eerste plaats gaf hij aan hoe de architectuur van de topografische applicatie dg DIALOG Topografie is opgebouwd. De applicatie heeft een eigen tabelstructuur, waar bij de data in het geval van de Gemeente Breda wordt opgeslagen in een Oracle Spatial database. Aan bod kwam ook de manier waarop een gedeelte van de kaart kan worden bevroren en uitgecheckt om in dat stuk vervolgens mutaties door te voeren.

Op dit moment is de TKB gebaseerd op de Grootschalige Basis Kaart Nederland (GBKN), waarbij zaken als centroides, vlakafsluiters en niveaus ook aanwezig zijn. In de toekomst wil men voor de TKB gebruik maken van een structuur waarbij de objecten worden vastgelegd in de vorm van punten, lijnen en vlakken en waarbij de GBKN een afgeleide is. Een groot voordeel van het gebruik van een ruimtelijke database (Oracle Spatial) is dat de data consistent en kaartbladrandloos is opgeslagen en breed toegankelijk is. Hierdoor ontstaat een open, applicatieafhankelijke structuur, die tevens goed past in een standaard ICT-architectuur.

Tijdens deze presentatie ontstond een discussie over de manier van opslag/afhandeling van de topologie: 'in de database of in de applicatie'. Beide mogelijkheden hebben hun voor- en nadelen, maar nu het in Oracle10g mogelijk is om topologie in de database vast te leggen lijkt dat toch steeds meer voorstanders te krijgen. Overigens heeft Grontmij, maar ook andere applicatieleveranciers, de topologische controles/bewerkingen in hun client-applicaties geïmplementeerd, waardoor het wel enige tijd zal gaan duren voordat ook zij overgaan op het gebruik van topologie in de database.

Organisatie van geo-informatie

Laatste spreker van de avond was Gerard van Schijndel, hoofd Geo-informatie van de Gemeente Breda. Zijn presentatie richtte zich vooral op het verbeteren van de kwaliteit en bruikbaarheid van de geo-informatie en de gehele organisatie hieromheen. Binnen het Programma Ruimtelijke Informatie en Organisatie zijn er de volgende aandachtspunten:

- Kwaliteitverbetering van de ruimtelijke gegevens
- Ondersteuning van de interne bedrijfsprocessen
- Toegankelijkheid van de (geo-)informatie op de werkplek
- Transparantie, interactie en transactie
- Integratie van ruimtelijk georiënteerde gegevens.

Het ten uitvoer brengen van dit project brengt een aantal consequenties met zich mee op de volgende gebieden:

- Technisch: infrastructuur, ontwikkel- en acceptatieomgeving (proeftuin) en kwaliteit van de gegevens
- Organisatorisch: kennis (van aanbod naar vraag), plaats van de afdeling binnen de organisatie en de functionele splitsing van productie en beheer
- Financieel: het kostenmodel (de baten vallen op een andere plaats)
- Cultuur: acceptatie en competenties van alle betrokkenen.

De evolutie van ICT en geo-informatie, zoals onderkend bij de Gemeente Breda, wordt door Gerard van Schijndel in een interessante matrix tot uitdrukking gebracht, waarbij het proces verandert van stand-alone (op afdelingsniveau) naar een volledig netwerk (op gemeente-niveau en zelfs extern).

Met een aantal voorbeelden, gebaseerd op de Topografische Kaart Breda, werd getoond wat de huidige status is van de ontwikkelingen met betrekking tot het gebruik van de geografische informatie binnen de Gemeente Breda.

Men is ook bezig met het (verder) ontwikkelen van het Mid-Office, waarbij de klant voor de (geo-) data toegang heeft tot het *Zakenmagazijn*. De data wordt beheerd in het *Gegevensmagazijn*. Binnen deze structuur is een centrale rol weggelegd voor de *Broker* die aanvragen vertaalt naar selecties voor data uit het gegevensmagazijn, die vervolgens transformeert en beschikbaar stelt aan de klant. Wanneer de basisregistratie een feit is, dan wil men de eerste aanzet van deze structuur operationeel hebben.

Kenneth Willems is Oracle Spatial consultant bij ATLIS BV.

Geo-ICT'ers de bruggenleggers tussen Spatial Informatie Management en ICT

Wie leidt ze op?

Het geeft een apart gevoel om na meer dan tien jaar in de geo-wereld en inmiddels ook meer dan tien jaar in de ICT wereld, te moeten constateren dat ondanks de technologische en standaardisatie-ontwikkelingen die de laatste tien jaar hebben plaatsgevonden op het grensvlak van Geo Informatie Management en ICT - Spatial Information Management - nog steeds niet geleid hebben tot een meer integrale Geo-ICT aanpak bij veel organisaties.

Natuurlijk er zijn veel organisaties die hier mee bezig zijn. Er zijn zelfs organisaties die hun organisatiestructuur hiervoor gekanteld hebben. Het belang van geo-informatie wordt inmiddels wel door iedereen ingezien. Dat geldt met name voor die organisaties die (voor een deel) afhankelijk zijn van die geo-organisaties binnen hun primaire processen; eigenlijk (bijna) alle overheidsinstanties en infrastructuurgerelateerde organisaties zoals nutsbedrijven, telecomoperators en infrastructuur hubs als Luchthaven Schiphol en Havenbedrijf Rotterdam. Maar denk ook aan organisaties die zich nadrukkelijk bezighouden met Plant Management, zoals Philips, DSM en andere industriële ondernemingen.

Ga je vervolgens kijken naar hoe veel organisaties daadwerkelijk geo-informatie als integraal onderdeel van hun primaire processen afhankelijk gemaakt hebben, dan is dit bedroevend weinig. Met name IT'ers ervaren de geo-specialisten als lastig, maar helaas ontbreekt het diezelfde geo-specialisten aan IT kennis en vooral invloed om meer te kunnen betekenen.

Onlosmakelijk verbonden

Gelukkig heeft met name de overheid ingezien dat geo-informatie onlosmakelijk verbonden is met de primaire processen, hetgeen zich vooral uit in de ontwikkelingen rondom de authentieke basisregistraties; vier van de zes basisregistraties hebben expliciet en twee impliciet (via adres) een geo-component. Dit zal niet alleen impact hebben op de overheidsmarkt maar ook op gerelateerde markten, zoals de nutsmarkt.

Dit maakt in ieder geval het denken los over Spatial Information Management, ook bij informatie-architecten. Maar nu de kennis nog.

Als je kijkt naar de geo-opleidingen in Nederland op dit moment (een goed artikel hierover, met als titel: 'Opleiding in geo-informatie' door F. Kenselaar, is te vinden bij het GIN (Geo-Informatie Nederland), dan kun je constateren dat de belangstelling voor het vak tanende is, terwijl de markt juist om meer kennis vraagt. Programma's als EDUGIS proberen hier iets aan te doen, maar voordat je de mensen in de praktijk kunt inzetten ben je tien jaar verder. Dan nog moet je steeds de vraag stellen, leid ik geo-specialisten op of geo-ICT'ers. Uit ervaring weet ik dat

het lastig is om geo-specialisten op het goede ICT niveau te krijgen. Andersom zou het, althans als het gaat om Spatial Information Management of een volgende stap, Geo-informatie in een Service Oriented Architecture, interessant zijn om IT'ers - met name DBA'ers maar ook (webservice) ontwikkelaars - zover te krijgen dat ze ook in geo-semantiek gaan denken.

Voor dit laatste bestaat echter niet echt een opleiding. Ik zie een Java ontwikkelaar of een DBA nog geen MSc. halen in GIS, tenzij hij het echt leuk vindt. Wat denk ik wel haalbaar is, is om zelf IT'ers een (verkorte) opleiding te geven, eventueel in samenwerking met het eerder aangehaalde tanende onderwijs in geo-informatie.

Onderzoek

Op dit moment ben ik via het Bedrijvenplatform Geo-Informatie (BGI) aan het onderzoeken of een hiervoor geschetste opzet haalbaar is. Dit is mede ingegeven door het schrijnend tekort aan specialisten; sommige System Integrators kunnen geen projecten meer aannemen omdat er geen specialisten meer te vinden zijn.

Bij deze wil ik dan ook graag een oproep plaatsen aan de lezers van OGH Visie: voel je je aangesproken of heb je ideeën, stuur dan een mailtje naar han.wammes@oracle.com. Je informatie zal uiteraard vertrouwelijk behandeld worden. Te zijner tijd zal ik van het resultaat van het onderzoek verslag doen in deze kolommen.

Han Wammes, is in 1985 afgestudeerd als Geodetisch Ingenieur aan de Hogeschool van Utrecht. Hij heeft van 1985 tot 1995 bij Intergraph in diverse rollen zowel lokaal als internationaal geacteerd en heeft sinds 1995 bij Oracle een nadrukkelijke stempel gezet op de bewustwording van het belang van Spatial Information Management in Nederland.

Critical Patch Updates, zin én onzin

Oracle Security Alerts: sinds een jaar krijgt iedere Oracle-gebruiker op vaste tijden e-mails die steevast beginnen met de tekst: 'Dear Oracle customer, The Critical Patch Update for..., is now available. Oracle strongly recommends applying the patches as soon as possible'. Vervolgens vind je een aantal hyperlinks en het verzoek om niet op het mailtje te reageren omdat het toch niet wordt gelezen. Hoe dienen we met deze melding om te gaan?

Nuttig?

Wat is het nut van deze geplande patches in een tijd waarin we dag in dag uit worden bestookt met de meest vreselijke meldingen over security bugs, hacks en exploits? Natuurlijk is het goed dat Oracle reageert op foutmeldingen en de fouten ook daadwerkelijk repareert, maar welke actie wordt ondernomen als er vandaag een exploit wordt gepubliceerd, die pas bij de volgende Critical Patch Update (CPU) zal worden opgelapt? Of, je loopt vandaag tegen een bug aan die ineens wordt geëscaleerd naar een security-kwestie, waardoor de oplossing niet eerder dan de volgende patch wordt uitgerold omdat het een security-probleem is. Volgens het beleid van Oracle moet een oplossing voor een security-probleem voor iedere klant tegelijkertijd beschikbaar zijn. Uit ervaring kan ik vertellen dat zoiets heel erg vervelend kan uitpakken.

Onzin?

Naar mijn idee klopt de uitleg van Oracle niet helemaal met de werkelijkheid. Als er een probleem is, dan moet dat worden opgelost en wel direct! Dus niet na drie maanden omdat het zogenaamde probleem een veiligheidskwestie is. Juist voor dit soort problemen zou direct een oplossing moeten komen. De oorspronkelijke reden van Oracle om de patches op deze manier – gescheduled – te releasen was om de vele ad hoc patches te kunnen ondervangen en om organisaties niet te confronteren met onverwachte patches in een drukke periode. Dit is een heel aardig idee, echter in de praktijk vind ik het resultaat tegenvallen en ik vraag me af wat het nut ervan is. Ook blijkt de haalbaarheid een probleem te zijn, waardoor de patches niet altijd op de geplande datum te downloaden zijn.

Oplossing

Gezien de ongekende populariteit van hacks en attacks zou ik als ik, als ik Oracle was, teruggaan naar een halfjaarlijkse cumulatieve patch set tussen de releases, waarin ook de tussenliggende patches opgenomen moeten zijn. Tussendoor zou ik blijven werken aan snelle one-off patches, zodat klanten direct geholpen kunnen worden. De problemen die de one-off patches oplossen moeten in de eerstvolgende set ook worden opgelost.

Overigens geeft Oracle aan dat de problemen die in een CPU worden opgelost ook in de eerstvolgende update van het product zullen zijn geïntegreerd, tenzij dat in verband met de releasedatum niet haalbaar is. In dat geval komt er spoedig na de update weer een CPU die het probleem alsnog moet oplossen.

Daarnaast zou de informatie in de bug-database wat toegankelijker kunnen worden gemaakt. Nu zijn de omschrijvingen van de patches vaak zo cryptisch dat je amper kunt herkennen dat het een probleem voor je oplost. Een mogelijke oplossing zou kunnen zijn om de patchdetails in links op te nemen en ze op te nemen in metalink-documenten die een relatie hebben met het probleem en/of de patch. In de diverse forumberichten melden gebruikers vaak gedragingen die herkenbaarder zijn dan de omschrijving van Oracle. Ook hier heb je weer het al oude verhaal over de formuleringen van een developer en die van een gebruiker. Het gaat waarschijnlijk over hetzelfde maar je moet het maar net weten...

Vervelend is dat je nog steeds een catCPU moet draaien als je een nieuwe database aanmaakt met de gepatchte software. Dat moet toch ècht beter kunnen. Je gebruikt de laatste software, dan moet je er van op aan kunnen dat de daarmee gemaakte databases direct in orde zijn. Blijkbaar is dat een brug te ver.

Aanpak

Maar goed, wat moeten we er nu mee? Is het verstandig om de patches direct als een blind paard te installeren omdat we anders onze gegevens kwijtraken? Nee! Het is zaak om ook deze patches gewoon netjes te testen en te kijken of de toepassingen die we moeten draaien ook met deze patch goed blijven draaien. In een systeem dat goed draait kan iedere wijziging leiden tot verslechtering. Hoe klein de patch ook is, er kan altijd ergens een neveneffect zijn dat in bijna geen enkel systeem een probleem oplevert, maar het kan altijd zo zijn dat een bepaalde applicatie precies een zodanige combinatie van opties en variabelen heeft dat daar nooit rekening mee is gehouden en dus ook nooit is getest. Vandaar dat ook de CP-updates een gedegen testtraject dienen te krijgen.

In de beschrijvingen die te vinden zijn via de hyperlinks geeft Oracle dat zelf ook al aan en dat is maar goed ook! Lastiger is het om uit te vinden wat er nu precies wordt opgelost. Dat de exacte methode om gebruik (misbruik) te maken van een bug niet wordt gepubliceerd lijkt me prima. Wel zou ik het prettig vinden om gemakkelijker te kunnen bepalen hoe kritisch een bug in mijn systeem is.

Bepaling van de urgentie

Hieronder volgt een checklist om te beoordelen hoe urgent een patch is. De urgentie wordt bepaald door een aantal zaken:

- Hoe eenvoudig is de bug te misbruiken
- Is er al een hack script te vinden
- Is er ongewenst toegang tot data mogelijk
- Is er een mogelijkheid om onbeperkte rechten toe te eigenen
- Is er ongewenste data manipulatie mogelijk
- Is de continuïteit van de service in gevaar
- Is toegang tot het netwerk nodig
- Is toegang tot de server nodig

Op het moment dat er een bruikbaar script op internet te vinden is, moet je er eigenlijk al van uit kunnen gaan dat de bug eenvoudig te misbruiken is. Verder is de urgentie natuurlijk helemaal afhankelijk van de soort service die geboden wordt. Zeker als het mogelijke toegang tot privacygevoelige gegevens betreft, is het zaak om snel te handelen. Op dit punt is heel duidelijke wetgeving van kracht die aangeeft dat een bedrijf al het mogelijke moet doen om ongewenste toegang hiertoe te voorkomen.

Volgordebepaling

Bepaal voor welke systemen de patch van toepassing is, in aflopende urgentie. Hierbij is het van belang om de ondersteunde versies in de gaten te houden. Als een draaiende versie niet wordt ondersteund door de patch, is het zaak om direct naar een wel ondersteunde versie te migreren.

Download de software

Vergeet ook de juiste versie van oPatch niet.

Back-ups

Zorg dat er een bruikbare back-up is van zowel de software als de databases die gepatched moeten worden. Vergeet hierbij ook de global inventory niet.

Lees de pre-install notes

Lees de pre-install notes op het laatste moment (opnieuw), zodat je de laatste stand van zaken hebt. Mogelijk zijn er ondertussen wat problemen opgedoken waarvoor oplossingen zijn beschreven of manieren om de problemen te voorkomen. Natuurlijk moeten deze notes eerder ook al bekeken worden, zodat een plan van aanpak kan worden bepaald, dat mogelijk nog aangepast dient te worden.

Installeer de juiste oPatch versie

Dit is niet geheel onbelangrijk. Helaas is er geen uniforme oPatch versie voor alle releases te gebruiken. Eigenlijk zou Oracle ervoor moeten zorgen dat er één uniform bruikbare patch-tool komt die alle versies ondersteunt. Dat er dan onderwatermodules worden gebruikt die voor versie X anders zijn dan voor versie Y, lijkt me geen probleem maar nu moeten wij dit allemaal zelf achterhalen en registreren.

Installeer de patch

De patch notes geven aan hoe dit precies dient te gebeuren. Voor de database is het doorgaans precies zoals bij de one-off patches met oPatch en eenvoudig uit te voeren.

Controleer de geldigheid van de database objecten

Dit is natuurlijk een minimale controle maar niet overbodig.

Test de functionaliteit van de applicatie

Werkt de database-connectie nog? Draait de listener? Functioneert de applicatie nog als vanouds? Is de performance nog even goed?

Maak een back-up van de database

Als de database niet is aangepast, is het toch raadzaam om van minstens één database uit de wel gepatchte software boom (ORACLE_HOME) een back-up te maken. Je weet immers maar nooit...

Vrijgeven van het systeem

Als alles naar behoren werkt kan het systeem worden vrijgegeven voor gebruik. Als het niet goed werkt dan zullen we moeten bekijken wat er dient te gebeuren. Als we pech hebben moeten we terug naar de back-up en kunnen we het later met een mogelijk gecorrigeerde patch nogmaals proberen.

Software van externe leveranciers

Vaak blijkt bij het patchen dat er software is aangeschaft van leveranciers die niet of slecht met de tijd meegaan. Het zou verstandig zijn om voor aanschaf van een pakket dit aspect mee te laten wegen in de besluitvorming. Mogelijk kan er een clause worden opgenomen in het contract, die afdwingt bij de leverancier dat de software binnen 1 jaar na vrijgave van een Oracle release, gecertificeerd moet zijn. Dat zou heel veel problemen met upgrades voorkomen.

Samenvattend

Al met al kun je stellen dat bovenstaande een behoorlijke impact heeft. Eigenlijk zou je regelmatig onderhoud moeten plegen aan je systemen en dat zou je niet af moeten laten hangen van de beschikbare CPU patches. Ik denk dat het goed is om 1 à 2 keer per jaar een onderhoudwindow te plannen om software bij te werken naar de laatste releases en dat geldt niet alleen voor de databases maar ook voor de operating systems. Heel kritische - aan externe netwerken gekoppelde systemen - hebben een strenger beleid nodig en moeten mogelijk tussendoor aangepast worden.

Ronald Rood is Oracle DBA bij Ciber.

Oracle na overname Siebel in één klap dominante speler in CRM-markt

Evolutie van pure databaseleverancier naar 'information company'

Oracle heeft als softwareleverancier door de jaren heen een dynamische ontwikkeling doorgemaakt. In de beginjaren heeft Oracle naam gemaakt als databaseleverancier, die de strijd aanbod met marktleider IBM en later ook Microsoft om het leiderschap in de databasemarkt. Volgens zowel als Gartner en IDC is Oracle nu met een aandeel van rond de 45 respectievelijk 48 procent veruit nummer 1 op de wereldmarkt voor relationele databasemanagement systemen (RDBMS), op eerbiedige afstand gevolgd door IBM (22%) en Microsoft (15%).

Na de entree – en groei - op de bedrijfsapplicatiemarkt trad Oracle wat minder nadrukkelijk naar buiten als databaseleverancier en afficheerde zich meer als (enterprise) softwareleverancier. De verschillende pay-offs en slogans die de afgelopen tijd gehanteerd werden – 'Software that powers the Internet', 'Enabling the Information Age', 'De één na grootste softwareleverancier ter wereld', 'Information Age Applications', 'The best company's run Oracle' en het meest recent: 'Oracle is 's werelds grootste leverancier van bedrijfssoftware'- geven een aardig beeld van die ontwikkeling.

Nadat de overname van Siebel Systems eind mei formeel is afgerond heeft Oracle tijdens een 'Strategy Briefing' onlangs haar roadmap voor CRM Applications ontvouwd. Oracle positioneert zich daarin als 'The Information Company'. Wellicht dat dit nieuwe, meer algemene adagium wat langer stand zal houden dan zijn voorgangers.

Dominant

Feit is dat Oracle na de recente overnames van JD Edwards, PeopleSoft en Siebel in korte tijd is uitgegroeid tot een belangrijke speler in de markt voor enterprise software. Met in totaal vijf miljoen 'live end users' en meer dan honderd miljoen geregistreerde 'self-service users' is de combinatie Oracle, PeopleSoft en (vooral) Siebel veruit dominant op het gebied van CRM (Customer Relationship Management). De financiële resultaten van Oracle over het fiscale jaar 2006, dat op 30 juni is geëindigd, geven een indicatie van de omzetverhouding tussen Applications en Technology (RDBMS). Van de totale omzet van 14,4 miljard dollar (berekend volgens de Generally Accepted Accounting Principles – GAAP), was ruim 3,555 miljard dollar Applications omzet. De bijdrage van Siebel is hierin dus nog nauwelijks verdisconteerd, aangezien de overname pas eind mei officieel is bekrachtigd. De GAAP omzet uit databases en middleware bedroeg bijna 8 miljard dollar. De overige inkomsten wer-

den behaald uit services. De omzet uit nieuwe licenties voor databases en middleware steeg op jaarbasis met 9 procent, terwijl er 66 procent meer omzet werd behaald uit nieuwe licenties voor Applications. Door de volledige integratie van de Siebel resultaten en de beduidend sterkere organische groei van de Applications omzet, zal het huidige verschil in omzet tussen Database & Middleware en Applications ongetwijfeld duidelijk minder significant worden.

Integratie

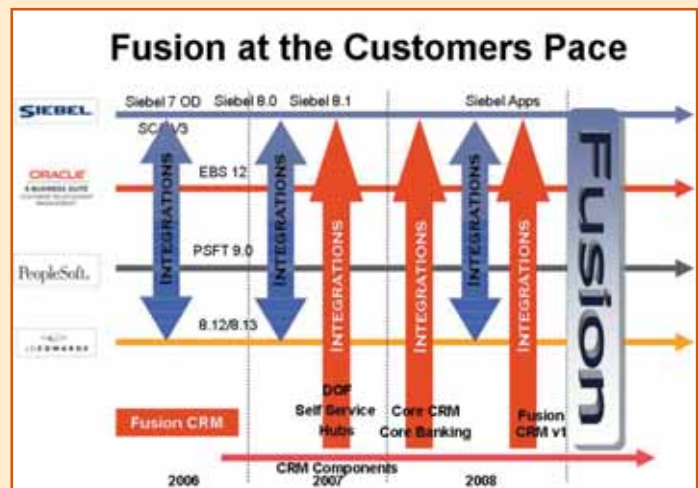
Oracle is gestart met de integratie van de Oracle E-Business Suite en Oracle's Siebel, PeopleSoft Enterprise One en JD Edwards EnterpriseOne CRM-producten, met daarbij de focus op het ontwikkelen en uitbreiden van end-to-end bedrijfsprocessen voor circa 25 takken van industrie. "Door het combineren van front-office, back-office en industrieoplossingen zullen Oracle CRM Applications de beste functionaliteiten van de bestaande productlijnen bevatten en CRM klanten helpen hun transformatie naar een klantcentrische onderneming tegen lagere kosten te versnellen", aldus Wim den Besten, Senior Consultant Oracle CRM.

Volgens de nieuwe product roadmap blijft Oracle ook ondersteuning bieden aan en verder investeren in de bestaande afzonderlijke enterprise softwareproducten Oracle E-Business Suite, Siebel, PeopleSoft Enterprise en JD Edwards EnterpriseOne. "De Oracle Fusion CRM strategie voorziet in het gebruik van Siebel CRM producten als basislijn waarop het beste datamodel, functionaliteit en ontwerpkenmerken van Oracle E-Business Suite, PeopleSoft CRM en JD Edwards CRM worden toegepast", licht Den Besten toe. "Uitgangspunt daarbij is CRM oplossingen te bieden die klanten de flexibiliteit bieden bedrijfs toepassingen te ontwikkelen die zich snel kunnen aanpassen aan veranderende zakelijke omgevingen."

End-to-end bedrijfsprocessen

Ontwikkelteams van Oracle en Siebel zullen CRM applicaties van de volgende generatie gaan bouwen, gebaseerd op open standaarden en Service Oriented Architecture en gebruikmakend van standaards als BPEL en XML. Om end-to-end geïntegreerde businessprocessen te kunnen bieden wil Oracle zowel Siebel On-Premise als Siebel OnDemand solutions integreren met Oracle ERP, CRM en verticaal gerichte applicaties. Deze geïntegreerde oplossingen zullen worden ontwikkeld om specifieke industriële bedrijfsprocessen te ondersteunen. Tot de klantenkring van Oracle (Siebel) CRM behoren alle ondernemingen in de mondiale top-25 van farmaceutische bedrijven, 20 van de top-25 banken, 9 van de top-10 telecombedrijven en 19 van de top-20 van mondiale high-tech bedrijven wereldwijd. Bekende grote Nederlandse klanten zijn onder meer de Rabobank en Organon. Oracle is ook van plan Siebel CRM analytics, Oracle ERP analytics en industriespecifieke analyse content te combineren

om daarmee business analytics te kunnen bieden aan een breed scala van klanten. Dit stelt managers in staat informatie in real-time te monitoren en analyseren, en geeft daarmee inzicht in de bedrijfsactiviteiten en financiële performance. "Behalve het bieden van een beter inzicht in het bedrijf geeft Oracle prioriteit aan het beschermen van de investeringen die klanten hebben gedaan in bestaande producten", benadrukt Den Besten. "We doen dat door middel van programma's als Oracle's Lifetime Support en 'Applications Unlimited'. Oracle's uitgebreide Lifetime Support Policy geeft toegang tot technical support experts en toekomstige upgrades van belangrijke releases van alle productlijnen gedurende de looptijd van de productlicentie. Het onlangs geannonceerde 'Applications Unlimited' programma is Oracle's lange-termijnplan om enhancements te blijven bieden voor huidige Oracle Applications, ook na het uitbrengen van Oracle Fusion Applications in 2008. In de loop van de komende twaalf maanden is Oracle van plan Siebel 8.0, Oracle E-Business Suite CRM 12.0, PeopleSoft CRM 9.0 en JD Edwards 8.12 uit brengen."

Gecombineerde Oracle en Siebel roadmap.

Bent u op zoek naar de geautomatiseerde DBA die garant staat voor ...

- *Zorgeloos, pro-actief dagelijks beheer?*
- *Een volledig geautomatiseerd beheerproces?*
- *Een gestructureerde manier van werken?*
- *Beheer conform OFA normen?*
- *Een monitoring oplossing voor applicaties en systemen?*
- *Centrale ontsluiting van alerts via het web?*

Dan hoeft u niet verder te zoeken.
FOT Suite is dé oplossing voor optimaal beheer.

Voor meer informatie kunt u kijken op:

www.fotsuite.com

**Spend less,
Think more**

T. 0346- 244 090

F. 0346- 244 095

E. info@fotsuite.com

Coen Bos | Oracle Practice Director Consulting

"Grid Computing kan technisch best ingewikkeld zijn om goed en volledig te implementeren, maar zakelijk gezien is het een heel makkelijk verhaal: je benut je bestaande systemen beter en wordt flexibeler naar de toekomst toe. Lijkt me duidelijk, toch?"

"Met Oracle Enterprise Grid Computing heeft u meer capaciteit in huis dan u ooit dacht."

Volgens analisten en hardwareleveranciers gebruiken organisaties gemiddeld 15 tot 60% van de capaciteit van hun servers. Jammer, want tegelijkertijd is er vaak werk dat niet gedaan wordt omdat de resources niet op de juiste plek beschikbaar zijn. Hoog tijd voor **Oracle Enterprise Grid Computing**. Daarmee wordt de totale servercapaciteit in uw organisatie efficiënter en effectiever benut. Meerdere computers en opslagsystemen worden namelijk tot één groot systeem gemaakt, zodat pieken en dalen worden opgevangen met uw bestaande systemen. En systeemcapaciteit is beschikbaar op het moment dat u het nodig heeft. Weten wat **Oracle Enterprise Grid Computing** voor u kan betekenen? Ga naar www.oracle.com/start, keyword: **samenwerken** of bel naar 0800 - 0827.

ORACLE